

NYT

2009 #3

Ankestyrelsen

Ankestyrelsen

Titel	Nyt fra Ankestyrelsen Udkommer 4-5 gange om året Redigeret af Merete Pantmann (ansvarshavende) og Maria Teresa Raaschou-Jensen
Udgiver	Ankestyrelsen, september 2009
ISSN nr	0907-9300
Oplag	2.000 eksemplarer. Eftertryk er tilladt med kildeangivelse.
Designkoncept	Kontrapunkt as
Layout og tryk	Schultz Grafisk
Bestilling	Ankestyrelsen Amaliegade 25, 1256 København K Telefon 33 41 12 00, Telefax 33 41 14 00
Hjemmeside	www.ast.dk
E-mail	ast@ast.dk

Eftertryk er tilladt med kildeangivelse

541 176

Indhold

Side

- 4 Anbringelser af børn og unge – tendenser i udviklingen
- 9 Praksisundersøgelse om ophør af anbringelse ved det 18. år
- 13 Dialogmøde om efterværn – anbragte unge skal have en plan for voksenlivet
- 17 Praksisundersøgelse om sygedagpengelovens § 27 og anvendelse af retssikkerhedslovens § 7a
- 21 Praksisundersøgelse om fleksjob
- 23 Praksisundersøgelse om boligstøttelovens boligudgiftsregler efter boligstøttelovens §§ 12, stk. 1 og 3-5, 11 og 15
- 26 Tendenser i afgørelser efter lov om aktiv socialpolitik
- 45 Tendenser i afgørelser efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats
- 51 Tendenser i afgørelser efter lov om retssikkerhed og administration
- 53 Genoptagelse på ulovbestemt grundlag og Principafgørelse 131-09
- 56 Vurdering af høreskader
- 59 Ankestyrelsens kompetenceprofiler – afspejler organisationens behov samtidig med at medarbejdernes udviklingsønsker tilgodeses

Anbringelser af børn og unge

– tendenser i udviklingen

Styrelseschef Thorkil Juul

Ankestyrelsen har til opgave løbende at følge anbringelser af børn og unge. Det gør vi dels ved at indhente statistiske oplysninger fra blandt andre kommunerne, dels gennem vores rolle som ankeinstans i forhold til beslutninger truffet af kommunernes børn og unge-udvalg.

Hvilke børn og unge bliver anbragt?

Når vi taler om udsatte børn og unge, så er det naturligvis vanskeligt at vurdere, om den samfundsmæssige udvikling indebærer et stigende behov for anbringelser og forebyggende foranstaltninger.

Ankestyrelsens anbringelsesstatistik viser, at det meget ofte er ”udadreagerende adfærd” og ”skoleproblemer” hos barnet og ”voldsom disharmoni i hjemmet”, der er årsag til anbringelser. Spørgsmålet er så, hvilke forklaringer der igen ligger bag disse forhold. Det kan man komme nærmere ved at se på undersøgelser foretaget af SFI – Det National Forskningscenter for Velfærd, og AKF – Anvendt KommunalForskning.

SFI¹ påviser, at der blandt forældre til anbragte børn er en meget høj andel med lav uddannelse og arbejdsmarkedsdeltagelse. Kun 18 procent af anbragte børns mødre og 33 procent af fædrene er forsørget ved eget erhvervsarbejde. En stor del er enten på førtidspension eller kontanthjælp. Endvidere er der en høj forekomst af misbrugsproblemer og kriminalitet blandt anbragte børns forældre.

AKF's undersøgelse² af københavnske forhold bekræfter, at børnenes situation i høj grad påvirkes af bl.a. forældres uddannelsesniveau og erhvervsarbejde, ligesom det har selvstændig betydning om forældrene bor sammen. Særligt kan man også hæfte sig ved, at AKF påviser, at det – uanset de sociale forhold i selve hjemmet – i sig selv har betydning, om man vokser op i et socialt belastet kvarter.

AKF finder, at en høj indvandrerandel i de enkelte bydele er med til at forklare et højt indsatsbehov i relation til udsatte børn og unge. Ankestyrelsens tal viser, at der kun er en lidt højere anbringelsesfrekvens for børn med indvandrerbaggrund. AKF's resultater må derfor forklares med, at AKF ikke blot undersøger anbringelserne, men niveauet for den samlede indsats for

1 Anbragte børns udvikling og vilkår, SFI 08:23

2 Statistisk model for udgifter vedrørende børn og unge med særlige behov, AKF Workingpaper, 2008

udsatte børn og unge. Det er i anden sammenhæng påvist, at der for indvandrerbørn ydes en forholdsvis stor indsats i form af forebyggende foranstaltninger.

Sammenligning med de nordiske lande

Omfanget af anbringelser synes i Danmark at ligge på et højere niveau end i de øvrige nordiske lande. SFI har i en netop udgivet undersøgelse³, der er tilvejebragt med støtte fra Nordisk Ministerråd, sammenlignet de nordiske landes brug af anbringelser.

Undersøgelsen viser, at Danmark sammenlignet med Sverige, Norge og Finland har det højeste antal anbringelser i forhold til det samlede antal børn og unge.

Endvidere bruger Danmark i højere grad institutionsanbringelser frem for familiepleje og lign. Den nordiske undersøgelse viser, at andelen af antal anbragte under institutionelle former (døgninstitutioner mv.) i Danmark ligger noget højere end i Norge og Sverige, også selv om brugen af denne – noget mere ressourcetunge – anbringelsesform i Danmark har været svagt dalende i de senere år.

Griber vi tidligt nok ind i forhold til børnenes behov?

Kommunernes indberetninger om anbringelser til Ankestyrelsen gør det muligt at opdele anbringelser efter alder og anbringelsesgrundlag. Langt de fleste anbringelser sker med samtykke fra forældrene, og Ankestyrelsens oplysninger viser, at det faktisk ofte er en henvendelse fra forældrene selv, der fører til anbringelse af et barn.

Tyngden i anbringelser blandt børn og unge ligger i teenageårgangene. Dette er navnlig resultatet af et meget stort antal frivillige anbringelser i disse årgange. Aldersmønstret ser noget anderledes ud, hvis man alene ser på anbringelser uden samtykke (tvangsmæssige anbringelser). Her er de mindre børn meget stærkere repræsenteret.

---

3 Institutionsanbringelse af unge i Norden, SFI 09:12

Antal afgørelser om anbringelse af børn og unge 2008. Fordelt efter samtykkestatus og barnets alder.

	Med samtykke		Uden samtykke	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0-3 år	273	8,7	101	34,1
4-6 år	175	5,6	29	9,9
7-11 år	406	13,0	77	24,6
12-14 år	925	29,6	59	15,4
15-17 år	1.348	43,1	39	16,0
I alt	3.127	100,0	305	100,0

Note: Hertil kommer 61 afgørelser om anbringelse som led i dom om ungdomssanktion.

Kilde: Kommunernes indberetninger til Ankestyrelsen

Se også på www.ast.dk/tal_fra_ankestyrelsen, hvor alle kan dykke ned i tallene og sammensætte sine egne statistikker

Fra de konkrete børnesager kan Ankestyrelsen konstatere, at anbringelse af for eksempel en teenager ofte stiller myndighederne i et svært valg med hensyn til eventuelle foranstaltninger over for mindre søskende. Viser sagen, at forældrene generelt er dårlige til at håndtere forældreopgaven, eller er det alene det nu anbragte barn, der har givet anledning til problemer? Måske kan forældrene klare dagligdagen med et mindre barn, evt. med hjælpeforanstaltninger, men kan ikke håndtere et barn i teenageårene.

Det betyder, at vi i hver enkelt sag skal foretage en konkret vurdering af, hvordan vi skal forholde os til eventuelle søskende i de sager, vi behandler. Skal man alene på risikoen for senere problemer anbringe det mindre barn?

Det bliver ofte diskuteret, om der i højere grad burde tages skridt til (tvangs)anbringelser for teenageårene. SFI har i sin undersøgelse af anbragte børns udvikling mv. søgt at afdække problemstillingen. Det konkluderes heri, at børn, der anbringes i førskolealderen, og børn, der anbringes senere, ikke er identiske grupper. De børn, der anbringes senere, kommer fra forholdsvis mindre problembelastede familier end de små børn, og signalerne på problemer er derfor også mindre indlysende.

Bør flere børn og unge vokse op uden for hjemmet?

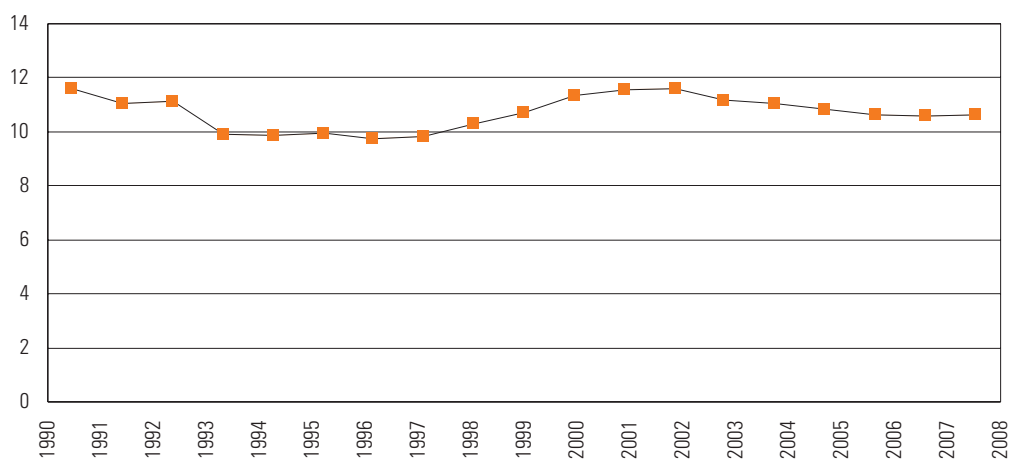
Antallet af underretninger om børn, der mistrives, kunne være en indikator for udviklingen i behovet. Ankestyrelsen har i år – efter ønske fra satspuljepartierne – gennemført en kampagne for at øge opmærksomheden om at underrette til kommunen eller Ankestyrelsen, hvis et barn mistrives.

Der foreligger ikke oplysninger om antallet af underretninger til kommunerne, men tallene for de underretninger, der går til Ankestyrelsen, viser en markant stigning over de senere år, også før kampagnen. I 2006 modtog Ankestyrelsen 67 underretninger, i 2007 99 og i 2008 181 underretninger.

I første halvdel af 2009 har vi modtaget ca. 180 underretninger, hvilket til dels kan forklares ved vores kampagne "Tag signalerne alvorligt". Det er vores indtryk, at der også er en stærk stigning i underretningerne til kommunerne.

Som det fremgår nedenfor, så har væksten i antal underretninger ikke hidtil ført til drastiske ændringer i antallet af anbragte børn. Antallet af anbragte børn har over en årrække ligget forholdsvis stabilt. Det kan ses på figuren, som viser, at cirka 1 procent af alle børn og unge er anbragt uden for hjemmet.

Udviklingen i andelen af anbragte børn og unge per 1.000 0-17 årige i befolkningen. 1990-2008, opgjort ultimo året.

Kilde: Opgørelsen over antallet af anbragte børn og unge frem til og med 2005 bygger på oplysninger fra Danmarks Statistik. Fra 2006 er Ankestyrelsens anbringelsesstatistik anvendt. Befolkningstal er fra Danmarks Statistik. Opgørelsen før og efter 2005 er ikke fuldt sammenlignelige. Se også på www.ast.dk

Når det stigende antal underretninger ikke fører til flere anbringelser, kan det skyldes, at en væsentlig del af stigningen i antal underretninger dækker over situationer, hvor der kan sættes ind med mindre indgribende foranstaltninger end anbringelse. Blandt disse foranstaltninger kan nævnes: Personlig rådgiver, fast kontaktperson, aflastningsophold, praktisk og pædagogisk støtte i hjemmet osv.

Forklaringen understøttes af de seneste tal fra Danmarks Statistik. Fra 2006 til 2007 steg antallet af børn og unge med forebyggende foranstaltninger ca. 4 procent.

Om behovet for indsats på børneområdet vil ændre sig, afhænger af forventningerne til udviklingen i de nævnte forklaringsfaktorer. Som det ses – og det er jo næppe nogen ny erkendelse – så vil børnenes situation på langt sigt kunne forbedres blandt andet ved en bred indsats på uddannelses- og arbejdsmarkedsområdet.

Praksisundersøgelse om ophør af anbringelse ved det 18. år

Fuldmægtig Karen Dalin, Ankestyrelsen

Unge, som er anbragt uden for hjemmet, har krav på, at kommunen sammen med den unge lægger en plan for den unges videre forløb efter det fyldte 18. år. Den unge ophører med at være anbragt på 18 års dagen, men der er mulighed for, at den unge fortsat kan tilbydes støtte (efterværn), indtil det fyldte 23. år.

Ankestyrelsen har gennemført en undersøgelse af kommunernes praksis i sagsbehandlingen ved ophør af anbringelsen af unge, der fylder 18 år. Sagerne er gennemgået af Ankestyrelsen med henblik på at vurdere, om kommunerne har fulgt lovgivningens krav om

- at revidere handleplanen for den unge,
- at træffe en afgørelse om behovet for efterværn i god tid, inden den unge fylder 18 år
- at inddrage den unge i arbejdet.

I undersøgelsen, som blev afsluttet i marts 2009, indgik 139 sager fra 17 kommuner.

Ankestyrelsen har ikke afgjort klagesager om efterværn og har derfor ingen praksis på området. Vi har alene sammenholdt kommunernes afgørelser med bestemmelsen i servicelovens § 68, stk. 5, om ophør af anbringelse ved det fyldte 18. år. Undersøgelsen viste, at loven gav anledning til fortolkningstvivel i de tilfælde, hvor der sker skift af handlekommune, når den unge fylder 18 år. På baggrund af praksisundersøgelsen foreslog Ankestyrelsen en præcisering i lovgivningen. Lovgivningen er blevet ændret med virkning fra den 1. juli 2009.

Få mangler i mange sager

Undersøgelsen viste, at der i kommunerne er en vis usikkerhed med hensyn til en korrekt opfølgning i sager, hvor en anbragt ung blev 18 år. Undersøgelsen viste dog samtidig, at kommunerne udviser stor opmærksomhed på den unges overgang fra anbringelse til et selvstændigt liv efter det fyldte 18. år.

Hovedparten af sagerne (93 procent) opfyldte ikke alle kravene i lovgivningen. I 63 procent af sagerne manglede imidlertid kun en enkelt betingelse for at sagerne opfylder lovgivningens krav.

Den hyppigste mangel i sagerne var, at kommunerne sjældent opfyldte kravet om, at afgørelsen om efterværn skal træffes senest 6 måneder, før den unge fyldte 18 år. I 30 procent af sagerne har Ankestyrelsen vurderet, at der var flere mangler i sagerne.

Dokumentation i sagerne

Kommunerne er gode til at dokumentere sagerne. I 81 procent af sagerne manglede ingen eller kun få oplysninger. I mange tilfælde har kommunerne imidlertid ikke anvendt de indhentede oplysninger til at træffe en afgørelse om efterværn eller til at revidere handleplanen for den unge.

Sagsbehandlingen i kommunerne mangler således meget lidt for at kunne følge lovens bogstav fuldt ud.

Kommunernes støtte til de unge efter det 18. år

Hensigten med efterværnet er at give en ung, der har behov for særlig støtte, mulighed for en mere glidende overgang til voksentilværelsen. Det fremgik af undersøgelsen, at der var givet støtte til de unge i 65 procent af sagerne i form af efterværn til trods for manglerne i sagsbehandlingen. Kommunerne støttede således ofte de unge efter det fyldte 18. år.

Revision af handleplanen

I 2 ud af 3 sager havde kommunen revideret den unges handleplan. I 86 procent af de reviderede handleplaner havde kommunerne i tilfredsstillende grad beskrevet det videre forløb for den unge med hensyn til uddannelse og beskæftigelse. Kommunerne havde i øvrigt beskrevet forhold, som kunne være relevante for den unges overgang til voksenstatus.

I de handleplaner, som var blevet revideret, havde kommunerne fokus på at inddrage den unge. Således var handleplanen udarbejdet i samarbejde med den unge i 98 procent af handleplanerne.

Handleplanerne er et vigtigt redskab for alle parter og ikke mindst for den unges fremtid. Handleplanen skal kvalificere den afgørelse, som kommunerne skal træffe senest 6 måneder, før den unge fylder 18 år.

Afgørelsen om efterværn

I 41 procent af sagerne fremgik det ikke, om der var truffet en konkret afgørelse, om den unge fortsat skulle have støtte efter det 18. år. I halvdelen af sagerne var afgørelsen ikke truffet rettidigt.

Kommunernes pligt til at træffe en egentlig afgørelse om efterværn senest 6 måneder, før den unge fylder 18 år, trådte i kraft med anbringelsesreformen, som har været gældende siden 1. januar 2006.

Det skal sikre, at den unge får fuldt udbytte af et eventuelt efterværn, og giver den unge tid til at forberede sig på sin situation, når den unge fylder 18 år. En rettidig afgørelse giver også den unge mulighed for at få afgørelsen efterprøvet i klagesystemet.

Ny lovgivning

Undersøgelsens resultater har ført til, at der pr. 1. juli 2009 er kommet en præcisering af ordlyden i servicelovens § 68, stk. 5. Det fremgår nu klart, at kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år skal træffe en egentlig afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger, der skal iværksættes efter § 76.

Kommunalbestyrelsen skal forinden da i samarbejde med den unge have revideret handleplanen og herunder have taget stilling til den unges videre forløb med hensyn til uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold.

Dialogmøde med kommunerne

Som opfølgning på praksisundersøgelsen inviterede Ankestyrelsen alle de deltagende kommuner til et dialogmøde om resultaterne. [Læs om dagen i artiklen "Dialogmøde om efterværn – anbragte unge skal have en plan for voksenlivet"](#).

Ankestyrelsens anbefalinger til kommunerne

På baggrund af undersøgelsens resultater anbefaler Ankestyrelsen, at kommunerne indarbejder sagsbehandlingsrutiner, som sikrer,

- at den unge inddrages i arbejdet ved blandt andet at gennemføre en samtale med den unge
- at den unges handleplan revideres, og at der her tages stilling til alle forhold, som er relevante for den unge efter det fyldte 18. år
- at der træffes en afgørelse om behovet for støtte efter det 18. år og i givet fald hvilken foranstaltning, der kan tilbydes. Afgørelsen træffes på baggrund af samtalen med den unge og revisionen af handleplanen

Kommunerne skal sikre, at de nævnte sagsbehandlingsskridt gennemføres, inden den unge fylder 17½ år. Det er væsentligt for at give den unge vished om sin situation og mulighed for at forberede sig i god tid inden det fyldte 18. år. Det styrker retssikkerheden for den unge at få besked i god tid, hvilket var en af intentionerne med anbringelsesreformen.

Afgørelsen om efterværn skal træffes, uanset om der forventes at ske skift af handlekommune efter den unges 18 års fødselsdag. Da både den hidtidige og den fremtidige kommune har ansvar for efterværnet, skal den hidtidige kommune indlede et samarbejde med den nye kommune på et tidligt tidspunkt for at sikre kontinuitet i den unges videre forløb.

Dialogmøde om efterværn

– anbragte unge skal have en plan for voksenlivet

Web-redaktør Anne Zenon, Ankestyrelsen

Mange unge, der er anbragt uden for hjemmet, mangler at få en afgørelse om efterværn, når de fylder 17½ år. Dette viser Ankestyrelsens praksisundersøgelse om efterværn, som er omtalt i artiklen "Praksisundersøgelse om ophør af anbringelse ved det 18. år". Den 14. maj var Ankestyrelsen og 14 kommuner samlet til dialogmøde i Odense for at tale om resultaterne fra praksisundersøgelsen.

Der var 17 kommuner (med tilsammen 139 sager) med i Ankestyrelsens praksisundersøgelse om efterværn. Resultatet viser, at mange kommuner tilsyneladende har en god dialog med de unge, men at kommunerne i mange tilfælde ikke har truffet en afgørelse om efterværn, inden de unge fylder 17 ½ år.

Cirka hver anden ung skifter handlekommune, når de fylder 18 år. Når så mange skifter kommune, så skyldes det, at de unge bliver myndige og derfor ikke længere er tilknyttet samme kommune som deres forældre. I stedet bliver de tilknyttet den kommune, hvor de selv bor/er anbragt. Ifølge kommunerne er dette skift medvirkende til, at de ikke får truffet en afgørelse i god tid.

Albertslund Kommune: "Vi skal tidligere i gang"

På dialogdagen stod det klart, at mange kommuner allerede har et godt samspil om de unges overgang til voksenlivet, men at reglen om handleplanerne ikke er tydelige nok. Ifølge praksisundersøgelsen havde Albertslund Kommune en handleplan klar i ordentlig tid til 3 ud af 9 unge på 17½ år. Lederen for Familieafsnittet i Albertslund Kommune, Henrik Andersen, mente selv, at processen omkring overgangen til voksenlivet fungerede fint: "Vi har nogle kvartalsmøder, hvor vi ser på alle de anbragte unge, der er på vej til at fylde 18 år. På mødet deltager bl.a. Familieafsnittet, handicapafdelingen, ydelseskontoret, jobbutikken, og så ser vi på, hvordan vi bedst kan støtte den unge på vej ud i voksenlivet. Det fungerer egentlig ret godt." Men i tiden efter praksisundersøgelsen har de naturligvis også kigget på resultaterne, og Henrik konkluderer om deres egen proces: "Vi skal nok ikke lave noget om på formen, men jeg kan da se, at vi skal gå i gang noget tidligere."

Bruger praksisundersøgelserne til at sætte fokus

Også andre kommuner påpeger, at de skeler til Ankestyrelsens praksisundersøgelser, når de kigger på deres processer. "Vi bruger praksisundersøgelserne til at sætte fokus på, hvor vi skal

stramme op,” siger Lene Refshammer fra Tønder Kommune. Det har de også gjort i Bornholm Kommune, og det har vist sig, at give gode resultater.

Ikke altid en solskinsø – men kommunen med de bedste resultater

Bornholm var den kommune, som samlet set havde de bedste resultater i praksisundersøgelsen. På dialogmødet fortalte kommunen om en ny tilgang til arbejdet med efterværn. Indledningsvis fortalte de, hvordan de på Bornholm er hjulpet af demografien, idet øen er én kommune. Derfor har de ikke problemer med, at de unge skifter kommune, når de bliver myndige. Når det så er sagt, så ligger antallet af anbringelser højere end resten af landet, så der er udfordringer nok at tage fat på.

Handleplaner og vasketøj

Da Børnecentret i Bornholm Kommune i 2008 fik ny ledelse, valgte de at gribe arbejdet med anbringelser anderledes an. De screenede alle børnesager og vurderede, hvordan de kunne opnå de bedste mål – bl.a. med udgangspunkt i Ankestyrelsens tidligere praksisundersøgelser. Der kom friske øjne på børnesagerne og de besluttede blandt andet at sætte mere fokus på korte og målbare handleplaner.

I spidsen for den nye tilgang var planlægningsmedarbejder Trine Dorow og økonomi- og familiechef, Anders Mortensen. I dag har børnecentret nået flotte mål, men det er en svær proces, fortæller Trine: ”Det er en stor forandring for sagsbehandlerne at skrive så korte og præcise handleplaner. Det virker måske lidt mærkeligt, at der skal stå noget om vasketøj i en handleplan, men hvis det er dér udfordringen ligger for en ung mand, jamen, så er det et vigtigt delmål,” siger Trine Dorow.

Vi skal gøre op med kuvøseholdningen

Også Anders Mortensen fortæller om et opgør med, hvordan kommunen hidtil har grebet arbejdet an. ”Dem, der har været sammen med den unge i flere år, kan have en tendens til at beskytte de unge. Ind i mellem må vi også gøre op med kuvøseholdningen og skubbe lidt på overfor de unge. Det er vigtigt, vi får dem i gang med deres voksenliv,” siger den engagerede økonomichef, som personligt har været med til at sørge for, at en ung mand fik en ordning

med at hente sin madpakke på en tankstation, fordi den daglige frokost var en af den unges udfordringer. ”Vi skal turde at tænke anderledes. Jeg vil hellere bruge mange penge på en god løsning end halv mange penge på en halvdårlig løsning,” slutter Anders Mortensen.

Fokus på efterværn fortsætter

Med praksisundersøgelsen er der kommet mere fokus på efterværn og handleplaner. Fra d. 1. juli 2009 er det i loven tydeligere præciseret, at handleplanerne skal være revideret, *inden* de unge fylder 17½ år.

Ankestyrelsen foreslår i praksisundersøgelsen, at der i de tilfælde, hvor den unge skifter kommune ved sit 18. år, bliver stillet krav til, at de to kommuner, som har ansvaret for efterværn, skal indgå i samarbejde med hinanden, så den unge har en samlet revideret handleplan, når han eller hun fylder 17½ år.

Anbefalinger tages med i arbejdet med Barnets Reform

Ankestyrelsen var tilfreds med dagen og har fået mange gode tilbagemeldinger. ”Vi er meget glade for den gode dialog, der var med kommunerne – og kommunerne i mellem. Vi ser frem til et fortsat godt samarbejde og vil tage kommunernes anbefalinger med videre i arbejdet med Barnets Reform,” siger Karen Dalin, fuldmægtig i Ankestyrelsen.

Praksisundersøgelsen om efterværn var den tredje praksisundersøgelse på anbringelsesområdet siden anbringelsesreformen trådte i kraft den 1. januar 2006.

Mere om vores praksisundersøgelser

Næste praksisundersøgelse om børne- og ungeområdet offentliggøres i slutningen af 2009. Denne vil handle om § 50 og handleplaner.

Det går på skift hvilke kommuner, der bliver valgt ud til praksisundersøgelserne. Valget af forskellige kommuner sikrer, at Ankestyrelsen kommer vejen rundt i landet for at sikre, at praksis bliver udført ens.

På dialogdagen deltog fagpersoner fra kommunerne samt deres nærmeste leder. Fra Ankestyrelsen deltog fagpersoner.

På Ankestyrelsens hjemmeside kan du læse mere om praksisundersøgelser og læse hvilke kommuner, der deltager de næste 3 år.

Praksisundersøgelse om sygedagpenge- lovens § 27 og anvendelse af retssikkerhedslovens § 7a

Kontorchef Marianne Sinding og fuldmægtig Lene Hansen Lykkeaa, Ankestyrelsen

Ankestyrelsen har gennemført en undersøgelse af beskæftigelsesankenævnenes praksis i forhold til afgørelser som er påklaget til beskæftigelsesankenævnene, hvor kommunerne har givet afslag på forlængelse af sygedagpengeperioden for personer, der er omfattet af varighedsbegrænsningen.

Ankestyrelsen har gennemgået 123 sager fra de 5 beskæftigelsesankenævn med henblik på at vurdere, om de truffne afgørelser er i overensstemmelse med lovgivningen og Ankestyrelsens praksis. Der er samtidigt ved undersøgelsen lagt særlig vægt på, om nævnene anvender retssikkerhedslovens § 7a korrekt, når udbetalingen af sygedagpenge standses. Efter denne bestemmelse skal kommunen 2 uger før ophør af en erhvervsrettet foranstaltning tage stilling til, om der er behov for yderligere foranstaltninger for at bringe borgeren tilbage til arbejdsmarkedet.

Overensstemmelse med regler og praksis

I 85 procent af sagerne – svarende til 105 sager – viser undersøgelsen, at nævnenes afgørelser er i overensstemmelse med lovgivning og praksis. I kun 15 procent af sagerne – svarende til 18 sager – ville afgørelsen være blevet ændret eller hjemvist til fornyet behandling, hvis det havde været en klagesag i Ankestyrelsen.

Årsagen til, at afgørelserne ville være ændret eller hjemvist er i 16 ud af 18 sager, at der ikke var taget stilling til retssikkerhedslovens § 7a. Derudover manglede der ressourceprofil eller den var mangelfuld og/eller vurderingen af forlængelsesbetingelserne var forkerte, herunder manglede der stillingtagen til sygedagpengelovens § 27.

Ankestyrelsen undersøgte samtidig om datoen for bortfald af sygedagpenge var fastsat korrekt. I 44 procent af sagerne var dette ikke relevant, idet nævnet havde hjemvist sagen til kommunen eller ændret kommunens afgørelse om standsning til forlængelse af udbetaling af sygedagpenge.

Undersøgelsen viste samtidig, at nævnene i disse sager alligevel havde vurderet om kommunerne havde fastsat datoen for bortfald korrekt. I de fleste afgørelser hvor kommunerne ikke havde fastsat datoen korrekt, har nævnene udtalt kritik overfor kommunerne.

Ved de resterende sager (56 procent) havde nævnet i 54 procent af sagerne fastsat datoen for bortfald korrekt, og det var således kun i 2 procent af sagerne, at datoen ikke var fastsat korrekt af nævnet.

Nævnets vurdering efter sygedagpengelovens § 27, stk. 1, nr. 1-6

Undersøgelsen viser, at nævnenes vurdering efter sygedagpengelovens § 27, stk. 1, nr. 1-6 er korrekt i over 90 procent af disse sager. Ankestyrelsen har således ingen konkrete anbefalinger på dette område, idet Ankestyrelsen finder, at nævnenes vurdering i hovedparten er korrekt.

Ankestyrelsen har dog bemærket, at nogle nævn i deres afgørelser, hvor de ændrer kommunens afgørelse fra afslag til forlængelse af udbetaling af sygedagpenge, både har taget stilling til den forlængelsesbetingelse, som de anser for opfyldt, men samtidigt også vurderer, at de andre betingelser ikke er opfyldt.

Ankestyrelsen har vurderet, at nævnenes vurdering er korrekt på tidspunktet for nævnets afgørelse, men at det kan virke misvisende over for borgeren, at nævnet tager stilling til alle bestemmelserne i § 27, stk. 1, nr. 1-6, når dette ikke er aktuelt.

Retssikkerhedslovens § 7a

Undersøgelsen viser, at inddragelsen af borgeren efter retssikkerhedslovens § 7a sker på forskellige måder i kommunerne og tit med henvisning til andre regler i retssikkerhedsloven.

Ankestyrelsen har ved undersøgelsen lagt vægt på det beskrevne indhold af den inddragelse, der er foretaget i kommunerne, og ikke så meget specifikt på, om der er henvist til retssikkerhedslovens § 7a.

På baggrund af ordlyden i retssikkerhedslovens § 7a, vejledningen dertil samt praksis på området finder Ankestyrelsen, at den optimale måde at inddrage borgeren på, for at det kan anses i overensstemmelse med § 7a, er, at borgeren indkaldes til en personlig samtale, hvis det er muligt, og at det i høj grad overvejes om andre relevante parter end borgeren skal inddrages samtidigt. På mødet bør betydningen af § 7a blandt andet diskuteres. Det er samtidigt

meget vigtigt, at det fremgår af sagens dokumentation, at inddragelsen efter § 7a er foretaget i kommunen.

Ankestyrelsen finder således, at borgeren ikke kan anses for at være blevet tilstrækkeligt inddraget efter retssikkerhedslovens § 7a ved, at kommunen alene vedlægger § 7a i forbindelse med partshøringen af ressourceprofilen eller partshøringen af afgørelsen. Ligeledes kan en henvisning til jobbutikken, vedrørende ansøgning om kontanthjælp, heller ikke anses for tilstrækkelig inddragelse efter § 7a.

Tidspunkt for inddragelse af borgeren

I 42 procent af sagerne har borgeren været inddraget efter retssikkerhedslovens § 7a, inden kommunen har standset udbetalingen af sygedagpenge. I 13 procent af disse sager er inddragelse sket senere end de 2 uger før ophør af udbetalingen af sygedagpenge. I de resterende 58 procent af sagerne – svarende til 71 sager – har kommunerne slet ikke inddraget borgeren efter § 7a.

Andre relevante parter, ud over borgeren, for eksempel egen læge, faglig organisation eller virksomhed, er kun blevet inddraget i 18 procent af sagerne, og her er inddragelsen i knap halvdelen af sagerne sket senere end 2 uger før ophør af udbetalingen af sygedagpengene.

Nævnets anvendelse af retssikkerhedslovens § 7a

Undersøgelsen viser, at nævnene i høj grad er klar over betydningen af retssikkerhedslovens § 7a, mens kendskabet til § 7a er mangelfuldt i kommunerne.

Nævnene har i halvdelen af afgørelserne anvendt § 7a korrekt. Hertil skal det bemærkes, at Ankestyrelsen i 37 procent af alle de indsendte afgørelser fandt, at det ikke var relevant for nævnet at anvende § 7a, da afgørelsen enten gik ud på en forlængelse af sygedagpengene efter § 27 eller en hjemvisning til fornyet behandling og afgørelse i kommunen.

I 13 procent af sagerne var § 7a enten ikke eller kun i ringe grad anvendt korrekt i sagen, idet hverken kommunen eller nævnet havde forholdt sig til § 7a, selvom sagens oplysninger viste, at arbejdsevnen var nedsat.

Ankestyrelsens anbefalinger

Ankestyrelsen anbefaler på baggrund af undersøgelsens resultater, at nævnet har fokus på

- kommunernes anvendelse af retssikkerhedslovens § 7a. Har kommunen ikke brugt § 7a, bør nævnet som udgangspunkt hjemvise sagen
- om datoen for standsning af sygedagpenge er fastsat korrekt, både når nævnet træffer afgørelse om tiltrædelse, og når nævnet ændrer eller hjemviser afgørelsen. Der henvises til Principafgørelse D-6-98

Ankestyrelsen anbefaler endvidere på baggrund af undersøgelsens resultater, at nævnet

- oplyser kommunen om korrekt anvendelse af retssikkerhedslovens § 7a, selvom sagen hjemvises af andre årsager
- oplyser om, at en klage skal indgives inden for kontortid den dag, hvor klagefristen udløber. Særlig ved klager pr. e-mail er det relevant, at det præcise tidspunkt for klagens indgivelse er oplyst
- fortsat er opmærksom på, at en afgørelse om forlængelse af udbetaling af sygedagpenge kan udsættes. Oplysninger der kan forbedre beslutningsgrundlaget væsentligt, skal dog falde på plads inden for en kort tidshorizont. Sygedagpengene standses, indtil afgørelsen er truffet. Der henvises til Principafgørelse D-2-08

Praksisundersøgelsen er offentliggjort på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk.

Praksisundersøgelse om fleksjob

Fuldmægtig Jette Thinggaard og Socialrådgiver Eva Bräuner Andresen, Statsforvaltningen Syddanmark

Beskæftigelsesankenævnet i Statsforvaltningen Syddanmark, har gennemført en undersøgelse af kommunernes praksis i forhold til afgørelser om bevilling af fleksjob.

Sagerne er gennemgået af nævnet med henblik på at vurdere, om de truffene afgørelser er i overensstemmelse med lovgivningen og Ankestyrelsens praksis.

I undersøgelsen indgik 111 sager fra 8 kommuner.

To af sagerne drejede sig om bevilling af fleksjob til en førtidspensionist.

Undersøgelsens hovedresultater

- I 36% af sagerne om bevilling af fleksjob er det i overensstemmelse med lovgivning og praksis, at borgeren er visiteret til fleksjob. I 64% af sagerne ville afgørelsen derimod blive ændret eller hjemvist, hvis det havde været en klagesag i nævnet
- I 36% af sagerne er der tilstrækkelig dokumentation for, at arbejdsevnen er varigt og væsentligt nedsat. I 64% af sagerne er det derimod ikke dokumenteret i tilstrækkelig grad, at arbejdsevnen er varigt og væsentligt nedsat
- I 25% af sagerne er der dokumentation for, at alle relevante tilbud og andre foranstaltninger er afprøvet. I 64% af sagerne er det derimod ikke dokumenteret, at alle relevante tilbud har været afprøvet for at bringe eller fastholde den pågældende i ordinær beskæftigelse. I 11% af sagerne har det været åbenbart formålsløst at gennemføre foranstaltninger
- I 37% af sagerne er oplysningsgrundlaget samlet set tilstrækkeligt. I 63% af sagerne mangler der væsentlige eller afgørende oplysninger
- I 36% af sagerne er der tilstrækkelig fokus på udvikling af borgernes ressourcer i forhold til arbejdsmarkedet
- I alle sager er der udarbejdet ressourceprofil, men i 3 sager ses ressourceprofilen dog at være meget ufyldstgørende

Nævnets anbefalinger til kommunerne

Beskæftigelsesankenævnet anbefaler på grundlag af undersøgelsen, at kommunerne i højere grad har fokus på,

- at væsentlig og varig nedsat arbejdsevne er en afgørende betingelse for bevilling af fleksjob
- at der allerede ved udarbejdelse af ressourceprofilen fokuseres på mulighederne for at udvikle borgerens ressourcer, og at det i samarbejde med borgeren bliver overvejet, hvilke andre muligheder, der er for at arbejde på normale vilkår
- at kvaliteten af arbejdsprøvningen forbedres, navnlig med følgende:
- Arbejdsprøvning skal primært tage sigte på beskæftigelse på normale vilkår (ikke på bevilling af fleksjob)
- Arbejdsprøvning skal tilrettelægges under hensyn til individuelle forhold (ikke begrænses til standardiseret afprøvning)
- Ved arbejdsprøvningen skal der være fokus på belysning af ressourcer
- Varighed og fremmøde ved arbejdsprøvningen skal være så væsentlig, at det kan danne grundlag for en vurdering af arbejdsevnen
- øget opmærksomhed på, at sagerne generelt skal være tilstrækkeligt oplyst, og at kommunerne ikke alene indhenter de nødvendige oplysninger, men også anvender dem aktivt og konstruktivt

Beskæftigelsesankenævnet har på baggrund af undersøgelsen udfærdiget en rapport, som kan ses i sin helhed på www.statsforvaltning.dk.

Praksisundersøgelse om boligstøtte- lovens boligudgiftsregler efter boligstøttelovens §§ 12, stk. 1 og 3-5, 11 og 15

Fuldmægtig Jytte von Deyen, Statsforvaltningen Sjælland

Det sociale nævn i Statsforvaltningen Sjælland har i 2009 gennemført en praksisundersøgelse af kommunale afgørelser vedrørende boligstøttelovens boligudgiftsregler, jf. boligstøttelovens §§ 12, stk. 1 og 3-5, 11 og 15.

Hvad viste praksisundersøgelsen?

Undersøgelsen viste blandt andet,

- at der indgik 77 sager i undersøgelsen. Heraf er nogle omfattet af flere af de lovbestemmelser, som undersøgelsen omfattede. Der blev derfor foretaget i alt 85 målinger
- at 73 % af ansøgerne i de 77 sager var kvinder, og 42 % af ansøgerne var 50 år og derover
- at 23 % af målingerne angik boligstøtte til stærkt bevægelseshandicappede, jf. boligstøttelovens § 12, stk. 3
- at 71 % af målingerne angik boligstøtte i situationer, hvor lejen oversteg halvdelen af husstandsindkomsten, jf. boligstøttelovens § 15, 1. del
- at 86 % af målingerne ville blive ændret af nævnet eller hjemvist, hvis de havde angået klagesager

Kommunernes "undladelsessynder" på centrale områder

Undersøgelsen viste, at kommunernes sagsbehandling på de områder, som er omfattet af undersøgelsen, ikke i fuldt omfang efterlever de krav, som må stilles til offentlige myndigheders sagsbehandling. Dette gælder både i forhold til de materielle krav, som er beskrevet i boligstøttelovens §§ 12, stk. 1 og 3-5, 11 og 15, og til de forvaltningsretlige regler. Uanset om der er tale om bevilling eller afslag, skal det sikres, at reglerne om sagens oplysning i retssikkerhedslovens § 10 og § 11 er overholdt.

Undersøgelsen viste, at sagens belysning er et gennemgående problem. Der manglede flere, væsentlige eller afgørende oplysninger i 82 % af målingerne.

I sagerne om stærkt bevægelseshæmmede, jf. boligstøttelovens § 12, stk. 3, forelå den fornødne dokumentation for, at lovens betingelser var opfyldt, i ringe grad eller slet ikke i 68 % af målingerne.

I sagerne hvor lejen oversteg halvdelen af husstandsindkomsten, jf. boligstøttelovens § 15, 1. del, var betingelsen om en konkret og individuel vurdering af ansøgerens økonomiske og personlige forhold opfyldt i ringe grad i 80 % af målingerne.

Et andet stort problem var lovgrundlaget. Dette fremgik i ringe grad eller slet ikke i 99 % af målingerne.

Kommunernes hørings svar

Det fremgår af hørings svaret fra 2 af de involverede kommuner blandt andet, at et af problemerne på boligstøtteområdet er de standardbreve, som kommunerne anvender. Disse er udarbejdet i et samarbejde mellem Kommunedata og KL. Ifølge kommunerne kan de ikke ændre i brevene, som sendes ud til ansøgerne. Uanset om kommunerne anvender en leverandør, har kommunerne dog ansvaret for sagsbehandlingen.

Nævnets anbefalinger til kommunerne

De vigtigste budskaber i undersøgelsen er, at kommunerne skal sikre sig, at en sag er fornødent belyst, og at der foreligger fornøden dokumentation for, at lovens betingelser er opfyldt, før afgørelsen træffes.

Nævnet anbefaler,

- at kommunerne er opmærksom på deres oplysningspligt
- at der foreligger fornøden dokumentation for, at lovens betingelser er opfyldt, inden afgørelsen træffes
- at afgørelsen træffes skriftligt, og
- at afgørelserne gives en sådan udformning og detaljeringsgrad, at ansøgerne får mulighed for at påse, om afgørelsen er rigtig

Nævnet har på baggrund af undersøgelsen udfærdiget en rapport, som er sendt til KL, kommunalbestyrelserne i de 6 involverede kommuner, de 17 kommuner i regionen, Ankestyrelsen og det sociale nævns medlemmer. Der er afholdt et dialogmøde i august 2009.

Endelig vil rapporten blive offentliggjort på statsforvaltningens hjemmeside www.statsforvaltning.dk

Tendenser i afgørelser efter lov om aktiv socialpolitik

Kontorchef Marianne Sinding, Ankestyrelsen

Beskæftigelsesankenævnene indsender som led i praksiskoordineringen afgørelser af principiel eller generel betydning til Ankestyrelsen. I Nyt fra Ankestyrelsen offentliggøres løbende de tendenser, der kan udledes af de indsendte afgørelser.

§ 11, stk. 1 – ansøgningstidspunkt

Sag nr. 1

Nævnet fandt, at en person var berettiget til kontanthjælp fra den 28. juni, selv om han havde henvendt sig til kommunen første gang den 4. juni. Han havde fortalt, at han anså sig som opsagt fra sit job og var sygemeldt. Kommunen bad ham derfor om at rette henvendelse til arbejdsgiveren med henblik på sygedagpenge.

Nævnet lagde vægt på, at personen for at fastholde den 4. juni som ansøgningstidspunkt skulle følge ansøgningen op inden for en rimelig frist. Nævnet vurderede, at 3½ uge ikke var en rimelig frist. Der forelå ikke i sagen oplysninger om særlige forhold, som hindrede personen i at kontakte kommunen på et tidligere tidspunkt for at oplyse, at han ikke havde fået kontakt med arbejdsgiveren.

Nævnet henviste til A-21-06, hvorefter ansøgeren ikke havde ret til kontanthjælp fra ansøgningstidspunktet til ny henvendelse 5 uger senere, idet henvendelsen ikke skete inden for en rimelig frist. Der forelå heller ikke oplysninger om særlige forhold, som havde forhindret ham i at kontakte kommunen på et tidligere tidspunkt.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen er enig i, at sagen er sammenlignelig med A-21-06. Nævnet har på grundlag af A-21-06 foretaget en konkret vurdering, som vi ikke umiddelbart har bemærkninger til.

Sag nr. 2

Nævnet stadfæstede kommunens afgørelse om, at en ansøger ikke var berettiget til kontanthjælp, før hun var mødt til samtale i kommunen. Nævnet begrundede afgørelsen med, at ansøger ikke havde fulgt op på sin ansøgning inden for rimelig tid.

Nævnet lagde vægt på, at en kontanthjælpsmodtager har pligt til at bidrage med nødvendige oplysninger, og at ansøger var udeblevet fra en rådighedssamtale.

Ansøger havde henvendt sig til kommunen den 22. oktober 2007 og var herefter udeblevet fra indkaldt samtale den 24. oktober. Hun havde forklaret, at hun ikke kunne komme til samtale, idet hun opholdt sig hos sine forældre. Hun søgte i februar 2008 på ny om kontanthjælp og mødte i den forbindelse frem til indkaldt møde.

Nævnet fandt ikke, at ansøgers besøg hos forældrene var rimelig grund til udeblivelsen. Nævnet lagde desuden vægt på, at hun var informeret om konsekvenserne af en eventuel udeblivelse.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen er på de foreliggende oplysninger enig med nævnet og skal henvise til A-21-06. Herefter havde ansøger en pligt til at bidrage med oplysninger, som var nødvendige for at afgøre, hvilken hjælp, ansøgeren havde ret til. Det måtte bero på en konkret, skønsmæssig vurdering, hvad der kunne anses for en rimelig frist for, hvornår ansøgningsskema og den nødvendige dokumentation skulle indleveres til kommunen.

Sag nr. 3

Nævnet fandt, at en borger var berettiget til kontanthjælp fra henvendelsen i kommunens borgerservice, ikke først fra henvendelsen i jobcentret ugen efter.

Nævnet lagde vægt på F-2-08, hvorefter en myndighed er forpligtet til så vidt muligt at videregive en borgers henvendelse til rette sted. Nævnet lagde desuden vægt på, at borgerservice havde henvist til rette sted, men hverken angivet, hvornår borgeren skulle henvende sig eller eventuelle konsekvenser. Borgeren havde desuden været i telefonisk kontakt med jobcentret samme dag uden at få en frist for fremmøde.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen er på de foreliggende oplysninger enig med nævnet og har ikke bemærkninger til sagen.

§ 11, stk. 2 – ændringer i forholdene

Sag nr. 4

Nævnet traf afgørelse om, at klager var i en social begivenhed på ansøgningstidspunktet, idet han hverken havde lønindtægt eller formue. Han kunne derfor ikke længere forsørge sig selv og sin familie og var berettiget til kontanthjælp.

Det forhold, at han i nogle år havde valgt at klare sig uden kontanthjælp, og at han havde afholdt en række udgifter, kunne ikke føre til en ændret vurdering.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke på de foreliggende oplysninger bemærkninger til sagen. Nævnet har foretaget en konkret vurdering.

Sag nr. 5

Nævnet traf afgørelse om, at ansøger var berettiget til supplerende kontanthjælp til sygedagpenge.

Begrundelsen for afgørelsen var, at ansøger havde været ude for ændringer af sine forhold, som bevirkede, at hun ikke havde mulighed for at skaffe det nødvendige til sin og sit barns forsørgelse.

Nævnet lagde vægt på, at hun havde født i juni 2007, at hun havde arbejdet i perioden maj 2006 – august 2007, at hun indtil december 2006 havde arbejdet på fuld tid, herefter på nedsat tid. Inden overgangen til deltidsansættelse havde hun været sygemeldt i november 2006 og i januar 2007 blev hun på ny sygemeldt på grund af bækkenløsning og var sygemeldt resten af graviditetsperioden. Hun fik sygedagpenge fra august 2007 beregnet ud fra deltidsansættelse.

Nævnet lagde ud fra ansøgers oplysninger til grund, at nedsættelsen af arbejdstiden skyldtes graviditetsproblemer.

Nævnet fandt derfor, at hun havde været udsat for ændringer i sine forhold ved ikke at kunne passe sit fuldtidsarbejde i perioden december 2006 – januar 2007 og herefter at ved at være fuldt uarbejdsdygtig på grund af sygdom.

Da hun samtidig havde haft en indtægtsnedgang og en indtægt under kontanthjælpssatsen, forelå der en social begivenhed, der medførte ret til kontanthjælp, hvis betingelserne i øvrigt var opfyldt.

A-7-06 kunne ikke finde anvendelse i dette tilfælde, idet den vedrører en kvinde, hvis barsel ikke havde påvirket hendes indtjeningssevne, da hun ved overgang fra elevløn til dagpenge ikke havde haft en indtægtsnedgang.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke på de foreliggende oplysninger bemærkninger til sagen. Nævnet har foretaget en konkret vurdering af om betingelserne i § 11, stk. 2, nr. 2 og 3 var opfyldt. Det vil sige om der var sket en ændring, som havde bevirket, at ansøgeren ikke havde mulighed for at skaffe det nødvendige til forsørgelsen, og om behovet kunne dækkes af andre ydelser. Vi er enige i, at situationen i A-7-06 er en anden.

Sag nr. 6

Kommunen kunne ikke afslå ansøgning om økonomisk hjælp med begrundelsen, at ansøger ikke havde været udsat for en social begivenhed. Ansøger var berettiget til hjælp, hvis lovens øvrige betingelser var opfyldt.

Nævnet lagde vægt på, at samlivet med ægtefællen i udlandet var ophævet, at ansøger derfor havde været nødt til at rejse til Danmark for at blive passet af sine forældre, og at sygdom forhindrede hende i at arbejde.

Om § 2 om forsørgelsespligt over for ægtefælle og børn anførte nævnet, at der kan indtræde ret til offentlig hjælp, hvis en ægtefælle ikke overholder sin forsørgelsespligt, hvilket var

tilfældet i denne sag. Ansøger havde derved været udsat for en social begivenhed. Desuden skulle ægtefællens økonomiske forhold ikke tillægges betydning ved udmålingen af hjælp.

Nævnet fandt i øvrigt, at ægtefællen udnyttede sine arbejdsmuligheder, og at der ikke var hjemmel til at stille krav om, at han skulle være til rådighed for det danske arbejdsmarked.

Udmålingen af hjælp skulle ske som starthjælp, idet ansøger ikke opfyldte opholdskravet for kontanthjælp. Da hun ikke havde status af arbejdstager, var hun ikke omfattet af EU/EØS-reglerne.

Nævnet fandt ikke, at der kunne stilles krav om indtægtstab. Nævnet henviste til O-93-98, hvorefter en person, der ikke kunne arbejde på grund af en skulderskade, kunne få hjælp, selv om der ikke kunne påvises et indtægtstab.

Nævnet fandt ikke, at A-16-08 kunne anvendes i denne sag. Afgørelsen fastslår, at ægtefæller har pligt til at forsørge hinanden indtil separation eller skilsmisse. Forsørgelsespligten består, selv om samlivet er ophævet på grund af uoverensstemmelser, og selv om den ene bor i udlandet. Afgørelsen forholder sig imidlertid ikke til den situation, hvor en ægtefælle nægter at opfylde sin privatretlige forsørgelsespligt over for ægtefælle og børn.

Nævnet henviste vejledende til, at ansøger kunne henvende sig til Familieretsafdelingen i Statsforvaltningen om separation, børnebidrag og midlertidigt ægtefællebidrag. Kommunen havde mulighed for at kræve ægtefællen sat i bidrag efter § 97, stk. 2, indtil separation eller skilsmisse.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen er enig i, at ansøgers hjælp – hvis de øvrige betingelser var opfyldt – skulle udmåles som starthjælp, se for eksempel 137-09 og 138-09. Ankestyrelsen er ligeledes enig i, at der ikke er et ubetinget krav om indtægtstab for at få hjælp.

Med hensyn til de øvrige dele af afgørelsen har vi ikke praksis, der belyser situationen og ville formentlig have antaget sagen til principiel behandling i Beskæftigelsesudvalget, hvis afgørel-

sen havde været klaget hertil, til afklaring af betydningen af forsørgelsespligten, når ægtefællen nægter at opfylde denne.

Sag nr. 7

Ansøger opfyldte betingelserne i § 11 om social begivenhed ved, at han havde taget resten af en barselsorlov for barn nr. 1 i forbindelse med, at hans kone fødte barn nr. 2. Han, og eventuelt også hans ægtefælle, var derfor berettiget til kontanthjælp, hvis de øvrige betingelser var opfyldt.

Nævnet lagde vægt på, at han ikke kunne passe sit arbejde på grund af barselsorlov, og at der ikke kunne stilles krav om rådighed, når han udnyttede sin ret til fravær ved barsel.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke på de foreliggende oplysninger bemærkninger til sagen.

§ 12 a – personer med visse former for opholdsret

Sag nr. 8

Nævnet traf afgørelse om, at en engelsk statsborger med ophold i Danmark som EU-borger efter reglen i § 5, stk. 1, i bekendtgørelse om ophold i Danmark for udlændinge, der er omfattet af EU-regler (personer med tilstrækkelige midler), som udgangspunkt ikke var omfattet af reglerne om førstegangsarbejdssøgende i § 12 a.

Nævnet fandt dog, at opholdsretten efter bekendtgørelsens § 5, stk. 1, ophører, hvis betingelserne ikke længere er opfyldt.

Manden var derfor ikke berettiget til fortsat udbetaling af starthjælp, da han ved behov for offentlig forsørgelse havde mistet retten til ophold i forhold til bekendtgørelsens § 5, stk. 1, og herefter ville være omfattet af § 12 a, hvorefter der alene kunne ydes hjælp til hjemrejse.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke praksis på området og ville formentlig have antaget sagen til principiel behandling i Beskæftigelsesudvalget, hvis afgørelsen havde været klaget hertil.

§ 14 – formue

Sag nr. 9

Klager skulle have efterbetalt kontanthjælp for en periode, hvor han ikke havde fået hjælp, fordi han havde fået udbetalt ca. 30.000 kr. i overskydende skat. Skat traf efterfølgende afgørelse om, at han ikke havde været berettiget til beløbet og derfor skulle tilbagebetale det.

Nævnet fandt, at forudsætningen for ikke at udbetale kontanthjælp var væk, da Skat traf den senere afgørelse. Nævnet henviste til retsgrundsætningen om bristede forudsætninger og O-7-87 om udbetalt SU, som senere blev krævet tilbagebetalt.

Ankestyrelsens bemærkninger

O-7-87 er for nylig kasseret under hensyn til, at afgørelsen er truffet efter ophævet lovgivning (lov om social bistand) og ikke længere har vejledningsværdi. Vi ville derfor formentlig have antaget sagen til principiel behandling i Beskæftigelsesudvalget, hvis afgørelsen havde været klaget hertil.

§ 25 – udmåling af hjælp

Sag nr. 10

Nævnet fandt ikke, at den omstændighed at der på ansøgningstidspunktet for hjælp pågik en aldersundersøgelse betød, at ansøger ikke var berettiget til hjælp, idet han ifølge cpr.registret var 18 år gammel. Nævnet fandt, at cpr.registreringen måtte lægges til grund, indtil andet måtte være besluttet.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen er enig i, at afgørelser fra andre myndigheder som udgangspunkt kan lægges uprøvet til grund, så længe de er gyldige. Vi har ikke praksis på dette område og ville eventuelt have antaget sagen til principiel behandling i Beskæftigelsesudvalget, hvis afgørelsen havde været klaget hertil.

§ 25, stk. 5 og 7, – nedsættelse af hjælpen med 500 kr.

Sag nr. 11

Nævnet traf afgørelse om, at den ene ægtefælles kontanthjælp skulle nedsættes med 2 x 500 kr., selv om den anden ægtefælles kontanthjælp var bortfaldet efter 300 timers reglen i § 13, stk. 8.

Nævnet fandt, at der i § 25, stk. 5 og 7, var en udtømmende opregning af de personkredse, der enten slet ikke er omfattet af nedsættelsesreglen, eller hvor der kun skal ske nedsættelse for den ene ægtefælle.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke praksis på området og ville formentlig have antaget sagen til principiel behandling i Beskæftigelsesudvalget, hvis afgørelsen havde været klaget hertil.

§ 27 a – supplement til brøkpension

Sag nr. 12

Nævnet fandt ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens afgørelse om, at ansøger ikke var berettiget til yderligere supplement til brøkpension, idet rådighedsbeløbet efter afholdelse af rimelige og nødvendige faste udgifter var på 2.611 kr. pr. måned.

Nævnet var enig med kommunen i, at ansøgers udgifter skulle deles med samleveren, herunder også udgiften til telefonabonnement til fastnettelefon. Nævnet var desuden enig med kommunen i, at udgiften til bil ikke kunne indgå i beregningsgrundlaget, idet bilen ikke var

nødvendig af erhvervsmæssige eller helbredsmæssige grunde. Udgiften til ulykkesforsikring var heller ikke medregnet, idet den ikke skønnes nødvendig ved den daglige husførelse.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke på de foreliggende oplysninger bemærkninger til sagen. Nævnet har foretaget en konkret vurdering.

Sag nr. 13

Nævnet ændrede kommunens afgørelse om størrelsen af supplement til brøkpension. Nævnet fandt, at familiens månedlige udgifter til børnepasning skulle tages med som en godkendt udgift. Det månedlige rådighedsbeløb var herefter på netto 5.463 kr., inklusive supplement på 340 kr., til forsørgelse af familien, som bestod af 2 voksne og 2 mindreårige børn.

Efter en konkret og individuel vurdering fandt nævnet, at dette var for lidt. Det samlede rådighedsbeløb burde netto være på 7.500 kr. månedligt.

Ankestyrelsens bemærkninger

Afgørelsen er udtryk for et konkret individuelt skøn, som vi ikke på de foreliggende oplysninger har bemærkninger til.

§ 29, nr. 2, – hjælp under varetægtssurrogat

Sag nr. 14

Nævnet traf afgørelse om, at de almindelige regler for kontanthjælp skulle anvendes i forhold til ansøger, der var anbragt i varetægtssurrogat. Kommunen havde først standset og siden gjort hjælpen tilbagebetalingspligtig under henvisning til § 29.

Nævnet henviste til, at det var korrekt, at personkredsen i § 29, nr. 2, var udvidet til at omfatte personer i varetægtssurrogat, men at beskæftigelsesministeren endnu ikke havde udarbejdet ny bekendtgørelse, som forudsat i lovbemærkningerne. Den eksisterende bekendtgørelse fra 2000 omfattede alene personkredsen, der var varetægtsfængslet eller indsat til afsoning i fængsel eller arresthus.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke praksis på området og ville formentlig have antaget sagen til principiel behandling i Beskæftigelsesudvalget, hvis afgørelsen havde været klaget hertil.

§ 31, stk. 1, – arbejdsindtægter m.v.

Sag nr. 15

Klager havde lønindtægt i perioden 1.-9. juni. Lønnen blev udbetalt den 28. juni. Nævnet fandt, at kontanthjælp er en forsørgelsesydelse, der udbetales månedsvis bagud, og dermed er tænkt til at skulle dække forsørgelsen i måneden efter udbetalingen. Kontanthjælp for 10.-30. juni skulle derfor dække forsørgelsen 21 dage i juli måned. Forsørgelsen de resterende 10 dage i juli skulle dækkes af lønudbetalingen, dog således at eventuelt overskud ved en kontanthjælpsberegning skulle fratrækkes i kontanthjælpen.

Den herefter beregnede hjælp for perioden 10.-30. juni sammenlagt med lønudbetalingen den 28. juni med timefradrag for 37,35 arbejdstimer efter § 31, stk. 1, svarede til den månedlige kontanthjælpsats på 11.904 kr., hvilket gav et forsørgelsesgrundlag for hele juli måned.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen vurderer nævnets afgørelse som et udtryk for udmåling af løbende hjælp med fradrag for arbejdsindtægter, jf. § 25 og § 31, stk. 1. Ankestyrelsen har på dette grundlag ingen bemærkninger til afgørelsen, som synes at være i overensstemmelse med reglerne i aktivloven.

Vi forudsætter, at der ikke var tale om udbetaling af kontanthjælp umiddelbart efter en ansøgning, det vil sige at anvendelse af § 13 b, om at hjælp først kan udbetales 1 måned efter første henvendelse til kommunen, ikke er aktuel.

Sag nr. 16

Nævnet fandt, at klager i september måned var berettiget til kontanthjælp indtil første lønudbetaling den 29. september. Han var således berettiget til kontanthjælp for perioden 1.-28. september. Fra denne kontanthjælp skulle trækkes den løn, der blev udbetalt den 29. september med timefradrag for 69 timer efter reglerne i § 31, stk. 1.

Nævnet lagde vægt på, at klager begyndte arbejde den 11. september og arbejdede 69 timer i perioden frem til den 29. september.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen skal henviser til 43-09 samt artikel i Nyt fra Ankestyrelsen 1/2009, Kontanthjælp og engangshjælp – 3 nye Principafgørelser, om samme problemstilling. Herefter er der ikke længere ret til kontanthjælp efter første lønudbetaling. Der kan dog være ret til supplerende kontanthjælp ved udgangen af måneden udmålt for den del af måneden, hvor personen ikke er startet i job endnu og står til rådighed for arbejdsmarkedet. I ovennævnte tilfælde vil det være perioden 1.-11. september. Ved beregningen af kontanthjælpen skal lønindtægten dog fratrækkes efter reglerne i §§ 30 og 31. Efter de foreliggende oplysninger synes nævnets afgørelse i overensstemmelse med 43-09.

§ 33 – andre indtægter m.v.

Sag nr. 17

Der skulle ske fradrag i kontanthjælpen for svagelighedspension efter tjenestemandenslovens § 8 (tilskadekomstpension), selv om svagelighedspensionen var tilkendt på grund af en arbejdsskade, som havde udløst en erstatning for tab af erhvervsevne.

Begrundelsen var, at tilskadekomstpension ikke direkte er nævnt som en indtægt, der ikke skal foretages fradrag for efter § 33, § 14, stk. 3, eller i bekendtgørelse nr. 625 af 21. august 1998 om tilfælde, hvor udbetalte erstatninger for tab af erhvervsevne ikke har indflydelse på retten til hjælp.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen er enig i, at der i § 33 er gjort udtømmende op med i hvilke situationer, der ikke skal foretages fradrag i kontanthjælpen for løbende udbetalinger. Vi henviser til vores praksis, for eksempel A-20-06, hvoraf det fremgår, at § 33 indeholder en udtømmende opgørelse over, hvilke indtægter, der ikke medfører fradrag i hjælpen.

§ 33, stk. 1, nr. 6 – værdi af kost m.v. under indlæggelse på sygehus

Sag nr. 18

Der skulle foretages fradrag i kontanthjælpen for den reelle besparelse som følge af varetægtsfængsling i surrogat på sygehus. Varetægtsfængslingen kunne sammenlignes med en indlæggelse på sygehus. Nævnet lagde vægt på, at pågældende havde været varetægtsfængslet i mere end 3 måneder og modtog behandling på sygehuset.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke praksis på området og ville formentlig have antaget sagen til principiel behandling i Beskæftigelsesudvalget, hvis afgørelsen havde været klaget hertil.

§ 38 b – nedsættelse af hjælpen ved undladelse af meddelelse om sygdom¹

Sag nr. 19

Nævnet stadfæstede kommunens afgørelse om nedsættelse af kontanthjælpen med 1/3 i 3 uger efter § 38 b, stk. 1, nr. 1. Begrundelsen var, at klager var udeblevet fra en sygeopfølgningssamtale uden at give meddelelse om sygdom.

Nævnet fandt ikke, at § 38 b, stk. 1, nr. 2, kunne anvendes i situationen, da der ikke var tale om en foranstaltning som led i sygeopfølgning.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke praksis på området. Nævnet har foretaget en konkret vurdering af, om forholdet er omfattet af nr. 1 eller nr. 2. Vi har ikke ud fra de foreliggende oplysninger bemærkninger til denne vurdering.

¹ Det bemærkes, at reglerne om sanktioner bliver ændret fra den 1. oktober 2009. Vi henviser til lov nr. 479 af 12. juni 2009 om ændring af aktivloven m.fl. love.

§ 38 d – nedsættelse af hjælpen ved udeblivelse fra jobsamtale m.v.¹

Sag nr. 20

Nævnet fandt, at klager var udeblevet fra jobsamtale den 3. august uden rimelig grund, men at der skulle udbetales kontanthjælp igen fra den 9. august, idet han fra dette tidspunkt havde genoprettet kontakten med jobcentret ved fax/brev med redegørelse for, hvorfor han ikke var mødt til samtalen den 3. august.

Ankestyrelsens bemærkninger

Nævnet har foretaget en konkret vurdering af, hvornår kontakten til jobcentret er genoprettet. Vi har ikke ud fra de foreliggende oplysninger bemærkninger til denne vurdering.

Sag nr. 21

Nævnet fandt ikke, at kommunen kunne foretage fradrag i kontanthjælpen i perioden 20.-28. februar 2008, idet den samtale, som klager var udeblevet fra, ikke var en jobsamtale, cv-samtale eller rådighedsvurdering.

Nævnet lagde vægt på,

at kommunen havde indkaldt til samtale ”for at foretage en vurdering af din nuværende og fremtidige situation”

at der i brevet alene var henvist til beskæftigelsesindsatslovens §§ 16 og 20, samt til at det, såfremt han ikke mødte, ville blive vurderet, om han opfyldte rådighedsforpligtelsen

at kommunen ikke havde partshørt

at kommunens afgørelse ikke var tilstrækkeligt begrundet

Nævnet henviste til A-25-05, hvorefter Ankestyrelsen ikke opfattede samtaler vedrørende tilmelding til jobnet, hvor der ikke blev formidlet et konkret tilbud eller udarbejdet en jobplan, som værende omfattet af begrebet beskæftigelsesfremmende foranstaltning.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke på de foreliggende oplysninger bemærkninger til sagen. Nævnet har foretaget en konkret vurdering.

§ 39 – nedsættelse af hjælpen ved udeblivelse fra tilbud¹

Sag nr. 22

Kontanthjælpen kunne ikke nedsættes efter § 39 i et tilfælde, hvor klager var udeblevet fra et tilbud, fordi hun havde problemer med børnepasning. Børnehaven var lukket, og der var ikke andre muligheder for pasning. Klager var derfor ikke udeblevet uden rimelig grund.

Det forhold, at kommunen efterfølgende foreslog klager, at hun kunne benytte muligheden for at afholde optjent friperiode efter beskæftigelsesindsatslovens § 23 for at undgå sanktion, hvilket hun afslog, medførte ikke en ændret vurdering af udeblivelsen. Kommunens forslag var i øvrigt i strid med formuleringen i § 23 om, at kommunen skal tilstræbe, at friperioden lægges efter aftale med personen.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen er enig i, at manglende børnepasning i en situation som den foreliggende medfører, at udeblivelse fra et tilbud må anses for rimeligt begrundet. Det følger af § 13, stk. 4, nr. 5, at der ikke er pligt til at stå til rådighed, hvis den pågældende er nødt til at passe sine børn, og der ikke kan anvises anden pasningsmulighed.

Sag nr. 23

Nævnet hjemviste en sag til kommunen til yderligere oplysning, fordi det var uklart, om personen var udeblevet fra tilbud, og om han i givet fald havde rimelig grund til det. Det var ikke tilstrækkeligt grundlag at træffe afgørelse på, at personen ikke havde ringet til jobcentret i 2 uger.

Kommunens pålæg om, at personen skulle ringe til jobcentret én gang om ugen, var i øvrigt ikke en beskæftigelsesfremmende foranstaltning. Kommunen kunne derfor ikke foretage fradrag i kontanthjælpen med denne begrundelse.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke på de foreliggende oplysninger bemærkninger til sagen. Nævnet har foretaget en konkret vurdering af, om kommunens sagsbehandling har været tilstrækkelig, samt om der har været aftalt egentlige beskæftigelsesfremmende foranstaltninger.

§ 41 – ophør af hjælpen¹

Sag nr. 24

Nævnet stadfæstede kommunens afgørelse om ophør af kontanthjælp efter § 41, stk. 2, i perioden 8.-23. oktober samt nedsættelse af hjælpen efter § 38 a med 1/3 i 3 uger fra den 24. oktober, hvor udbetalingen blev genoptaget.

Nævnet begrundede afgørelsen med, at klagers udeblivelse fra jobsøgningskursus den 8. oktober kunne sidestilles med afvisning af tilbud.

Nævnet henviste til, at det fremgår af almindelige forvaltningsretlige principper, at løbende hjælp ikke kan standses med tilbagevirkende kraft, med mindre der er udtrykkelig hjemmel til det. Nævnet fraveg dog dette princip i klagers tilfælde, da hun allerede i forbindelse med aktiveringens start skriftligt var blevet gjort opmærksom på konsekvenserne af udeblivelse.

Kommunen havde truffet afgørelse den 26. oktober.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ingen bemærkninger til nævnets afgørelse efter § 38 a.

For så vidt angår afgørelsen efter § 41 skal vi henvise til A-4-04, hvorefter standsning af forudbetalt kontanthjælp på grund af udeblivelse fra aktivering kun kunne ske for fremtiden og tidligst fra det tidspunkt, hvor kommunen havde truffet en afgørelse herom.

Vi ville formentlig have antaget sagen til principiel behandling i Beskæftigelsesudvalget, hvis afgørelsen havde været klaget hertil, da nævnets afgørelse ikke synes at være i overensstemmelse med A-4-04.

§ 51 – tidspunktet for udbetaling af revalideringsydelse

Sag nr. 25

Klager, som af kommunen var fundet berettiget til revalidering, havde søgt om revalideringsydelse til en allerede igangværende uddannelse. Kommunen havde udarbejdet jobplan i overensstemmelse hermed.

Nævnet fandt, at klager var berettiget til revalideringsydelse fra ansøgningstidspunktet. Det forhold, at hun var gravid, betød ikke, at kommunen kunne udsætte udbetalingen af revalideringsydelse til efter barselsorlovens afslutning.

Nævnet tog ikke stilling til, i hvilket omfang hun kunne få revalideringsydelse under barselsorloven, men henviste til, at en revalidend efter § 55 bevarer retten til revalideringsydelse, når den pågældende har ret til fravær ved graviditet, barsel og adoption.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke på de foreliggende oplysninger bemærkninger til sagen. Nævnet har foretaget en konkret vurdering af tidspunktet for iværksættelse af revalideringen.

§ 81 – enkeltudgifter

Sag nr. 26

Nævnet stadfæstede kommunens afgørelse om, at klager ikke var berettiget til hjælp efter § 81. Klager opfyldte ikke betingelsen om, at der skal være sket en ændring af forholdene, ved at overgå fra sygedagpenge til revalideringsydelse.

Nævnet lagde vægt på, at både sygedagpenge og revalideringsydelse er forsørgelsesgrundlag, som er beregnet til at dække den fulde forsørgelse, ligesom disse ydelser stort set er af samme størrelse.

Den omstændighed, at klager ved overgangen mistede en løbende ydelse fra sit pensionselskab, kunne ikke betegnes som en ændring efter § 81.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke på de foreliggende oplysninger bemærkninger til sagen. Nævnet har foretaget en konkret vurdering af forholdene.

Sag nr. 27

Nævnet ændrede kommunens afgørelse og fandt, at der burde have været ydet hjælp til husleje- og elrestance, da afholdelse af udgifterne var af helt afgørende betydning for familiens livsførelse.

Nævnet lagde bl.a. vægt på, at klager var alene med 3 børn, og at hun havde oplyst, at hun havde mistet overblikket totalt.

Kommunen kunne have truffet afgørelse om tilbagebetaling efter § 93.

Da klager efterfølgende var udsat af lejemålet, var der dog ikke grundlag for bevilling af hjælp, da der nu var tale om en gældsforpligtelse, der ikke kunne begrunde hjælp efter § 81.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke på de foreliggende oplysninger bemærkninger til afgørelsen om ret til hjælp. Nævnet har foretaget en konkret vurdering af forholdene.

Ankestyrelsen bemærker, at vi eventuelt ville have antaget sagen til principiel behandling, hvis afgørelsen havde været klaget hertil, til belysning af spørgsmålet om grundlaget for bevilling af hjælp efter nævnets afgørelse, da der nu var tale om en gældsforpligtelse, der ikke kunne begrunde hjælp efter § 81.

§ 91 – tilbagebetaling af hjælp udbetalt til umyndige

Sag nr. 28

Der kunne ikke kræves tilbagebetaling af for meget udbetalt kontanthjælp, da begge kontanthjælpsmodtagere var under 18 år og dermed umyndige på tidspunktet for modtagelsen af hjælp.

Nævnet lagde til grund, at de 2 søskende havde været berettigede til hjælp trods ung alder som uledsagede flygtningebørn. Kommunen havde imidlertid fejlagtigt fortsat udbetalingen, efter at faderen var kommet til Danmark. Faderen var orienteret om sin oplysningspligt. Nævnet fandt imidlertid, at hans forhold var uden betydning for tilbagebetalingskravet over for børnene.

Kommunen var den nærmeste til at bære risikoen for den fejlagtige udbetaling.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke praksis på området og ville formentlig have antaget sagen til principiel behandling i Beskæftigelsesudvalget, hvis afgørelsen havde været klaget hertil.

§ 93, stk. 1, nr. 1 – tilbagebetaling, fordi modtageren har udvist uforsvarlig økonomi

Sag nr. 29

Kommunen kunne ikke kræve tilbagebetaling af kontanthjælpen med begrundelsen, at modtageren havde udvist uforsvarlig økonomi ved at indfri en bankgæld.

Nævnet lagde vægt på, at gælden blev indfriet på et tidspunkt, hvor pågældende modtog revalideringsydelse. Der var ikke tilstrækkelige holdepunkter for at antage, at han på indfrielsestidspunktet var klar over – eller burde være klar over – at han i løbet af kort tid ikke længere kunne følge revalideringsplanen på grund af sygdom.

Nævnet bemærkede desuden, at en uudnyttet kreditmulighed ikke havde betydning for krav om tilbagebetaling på grund af uforsvarlig økonomi.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke på de foreliggende oplysninger bemærkninger til sagen. Nævnet har foretaget en konkret vurdering af forholdene.

§ 93, stk. 1, nr. 2 – tilbagebetaling, fordi modtageren ikke har givet oplysninger til andre

Sag nr. 30

Der kunne ikke fastsættes tilbagebetalingspligt efter § 93, stk. 1, nr. 2, i en situation, hvor klager ikke kunne dokumentere med hvilken begrundelse, han var opsagt fra arbejde i sin brors firma. Bestemmelsen vedrører kun den situation, hvor en manglende, nødvendig oplysning til andre offentlige myndigheder, private m.fl. har betydning for modtagelsen af en anden offentlig forsørgelsesydelse eller tilbud, således at denne manglende oplysning får betydning for et andet forsørgelsesgrundlag end kontanthjælp.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke på de foreliggende oplysninger bemærkninger til sagen.

§ 93, stk. 1, nr. 4 – tilbagebetaling, fordi modtageren selv har været årsag til opsigelse

Sag nr. 31

Nævnet fandt ikke, at kommunen kunne fastsætte tilbagebetalingspligt med henvisning til, at det beroede på klagers egne forhold, at han var blevet sagt op fra sin ansættelse med løntilskud. Tilbud efter beskæftigelsesindsatsloven kunne ikke anses for arbejde i § 93, stk. 1, nr. 4,'s forstand.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke praksis på området og ville formentlig have antaget sagen til principiel behandling i Beskæftigelsesudvalget, hvis afgørelsen havde været klaget hertil.

Tendenser

i afgørelser efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats

Kontorchef Marianne Sinding, Ankestyrelsen

Beskæftigelsesankenævnene indsender som led i praksiskoordineringen afgørelser af principiel eller generel betydning til Ankestyrelsen. I Nyt fra Ankestyrelsen offentliggøres løbende de tendenser, der kan udledes af de indsendte afgørelser.

§ 4 b – anden aktør

Sag nr. 1

Nævnet fandt ikke grundlag for at tilsidesætte staten i jobcentrets skønsmæssige vurdering af, at en person burde henvises til en anden aktør. Nævnet lagde vægt på, at personen havde været ledig i 5 år, og at hverken staten i jobcentret eller A-kassen havde kunnet få ham i varig beskæftigelse. Personen havde kunnet vælge mellem to mulige aktører.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke på de foreliggende oplysninger bemærkninger til sagen. Nævnet har foretaget en konkret vurdering.

§ 8 og bekendtgørelse nr. 1703 af 20. december 2006 om flyttehjælp

Sag nr. 2

Ansøger var ikke berettiget til flyttehjælp i forbindelse med ansættelse som kulturkonsulent i en kommune.

Nævnet lagde vægt på, at kommunen ikke havde bedt staten i jobcentret om hjælp til formidling af arbejdskraft. Det forhold, at stillingen havde været opslået på Jobnet i ca. en måned, kunne ikke sidestilles med, at staten i jobcentret ikke havde kunnet formidle arbejdskraft til arbejdsgiveren, jf. § 3, nr. 1 i bekendtgørelsen.

Nævnet bemærkede desuden, at jobbet ikke skønnedes at være omfattet af beskæftigelsesregionens liste over fagområder eller stillingsbetegnelser, hvortil der kunne bevilges flyttehjælp, jf. bekendtgørelsens § 2.

Med hensyn til klageadgang over nævnets afgørelse bemærkede nævnet, at begrænsningen i klageadgangen i bekendtgørelsens § 8, hvorefter beskæftigelsesankenævnets afgørelser ikke

kan indbringes for anden administrativ myndighed, ikke kunne tillægges betydning. Bemyndigelsen til ministeren i lovens § 8 omfatter ikke mulighed for at begrænse klageadgangen i forhold til retssikkerhedsloven. Nævnet henviste til Ankestyrelsens Principafgørelse N-11-07 om en lignende problemstilling.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke praksis om flyttehjælp. Afgørelsen afhænger af en konkret vurdering, som vi ud fra de foreliggende oplysninger ikke har bemærkninger til. Vi er enig i nævntes betragtninger om klageadgangen.

§ 29, stk. 4 – tilbud, hvor der ikke kræves jobplan

Sag nr. 3

Nævnet ophævede staten i jobcentrets afgørelse. Det betød, at jobcentrets tilbud om praktikforløb med selvstudium i IT-programmer var ugyldigt.

Nævnet lagde vægt på, at jobcentret ikke havde afgivet tilbuddet skriftligt og dermed ikke havde overholdt bestemmelsen i § 29, stk. 4, om at tilbud, hvor der ikke kræves jobplan, skal afgives skriftligt.

Nævnet fandt, at kravet om skriftlighed er en garantiforskrift, som tjener til at sikre, at der ikke er tvivl om, hvad tilbuddet går ud på, således at personen har mulighed for at forholde sig til, om han/hun ønsker at tage imod tilbuddet.

Manglende overholdelse af garantiforskrifter medfører som hovedregel ugyldighed. Der var ikke i det konkrete tilfælde grundlag for at fravige hovedreglen.

Ankestyrelsens Bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke praksis på området og ville eventuelt have antaget sagen til principiel behandling i Beskæftigelsesudvalget, hvis afgørelsen havde været klaget hertil. Vi bemærker, at vi i praksis har truffet afgørelse om, at en jobplan, jf. § 29, stk. 1, er en garantiforskrift.

§ 51, stk. 3 – tilskud til lærlingeløn

Sag nr. 4

Nævnet fandt, at en person, som var fundet berettiget til revalidering, opfyldte betingelserne i § 51, stk. 3, nr. 1, for ansættelse med løntilskud under uddannelse til procesoperatør i de perioder, hvor han var i praktik og modtog elevløn.

Nævnet begrundede afgørelsen med, at der forelå særlige forhold og lagde herved vægt på, at personen var 28 år, havde forsørgerpligt over for 3 børn og havde været tilknyttet arbejdsmarkedet i 2-3 år.

Nævnet fandt ikke, at personen havde så svære helbredsmaessige problemer, at han kun var i stand til at yde en meget begrænset arbejdsindsats. Der var derfor ikke grundlag for ansættelse med løntilskud efter § 51, stk. 3, nr. 2.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke på de foreliggende oplysninger bemærkninger til sagen. Nævnet har foretaget en konkret vurdering.

§ 68, stk. 2 – tilskud til ansættelse som voksenlærling

Sag nr. 5

Nævnet var enig med staten i jobcentret i, at det på ansøgningstidspunktet den 7. februar 2008 ikke var muligt at give tilskud til ansættelse af en voksenlærling. Nævnet henviste til § 7 i bekendtgørelse om tilskud til virksomheder, der indgår uddannelsesaftale med voksne. Herefter er arbejdsgivers ret til tilskud betinget af, at udgiften på ansøgningstidspunktet kan

afholdes inden for den bevilling, der på finansloven er afsat til at yde tilskud til personer, der er beskæftiget.

Nævnet lagde vægt på, at Beskæftigelsesministeriet den 6. februar 2008 havde truffet afgørelse om, at bevillingen til at give tilskud til voksenlærlingeforløb til beskæftigede var opbrugt for 2008, og at ansøgninger om tilskud, der var stemplet som modtaget i jobcentret senest den 5. februar 2008, kunne imødekommes.

Det kunne ikke føre til en ændret vurdering, at arbejdsgiveren den 5. februar 2008 af en medarbejder i jobcentret havde fået oplysninger om muligheden for at søge tilskud. Det kunne ikke lægges til grund, at han ved samtalen den 5. februar 2008 havde indgivet en ansøgning om tilskud, idet han selv havde oplyst, at han påbegyndte ansøgningen efter samtalen.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen er enig, i at ansøgningstidspunktet må være afgørende.

Sag nr. 6

Nævnet vurderede, at betingelserne for tilskud til voksenlærling var opfyldt efter reglerne om tilskud til personer på overførselsindkomst i bekendtgørelse om tilskud til virksomheder, der indgår uddannelsesaftale med voksne.

Nævnet fandt, at der ikke var hjemmel til staten i jobcentrets afgørelse om afslag med den begrundelse, at ansøgningen var udtryk for omgåelse af reglerne, fordi der tidligere var givet afslag for samme person til samme virksomhed, men da efter reglerne om beskæftigede.

Nævnet lagde vægt på, at alle betingelser var opfyldt.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke praksis på området og har ikke umiddelbart bemærkninger til nævnets afgørelse. Vi ville eventuelt have antaget sagen til principiel behandling i Beskæftigelsesudvalget, hvis afgørelsen havde været klaget hertil.

§ 82 – befordringsgodtgørelse

Sag nr. 7

En revalidend havde ansøgt om befordringsgodtgørelse ud over én daglig transport, idet han fandt, at han havde behov for at tage hjem midt på dagen og herefter at tage til en studiegruppe senere.

Nævnet vurderede ud fra en fortolkning af ordlyden i § 82, at der ikke var ret til befordringsgodtgørelse ud over én gang daglig, hverken efter § 82, stk. 1 eller 5.

Nævnet vurderede heller ikke, at befordringsgodtgørelse samtidig kunne ydes efter § 82 og § 76, stk. 3, idet § 82 er en specialbestemmelse, som må antages at være udtømmende.

Nævnet fandt endelig, at ressourceprofilen ikke skulle anvendes i forbindelse med ansøgning om transportudgifter.

Ankestyrelsens bemærkninger

Det sidste om ressourceprofilen er Ankestyrelsen enig i, jf. A-19-08.

Med hensyn til de to andre spørgsmål har vi ikke praksis på området og ville formentlig have antaget sagen til principiel behandling i Beskæftigelsesudvalget, hvis afgørelsen havde været klaget hertil.

§ 111 – tilbagebetaling af løntilskud for ansat i fleksjob

Sag nr. 8

Nævnet traf afgørelse om, at kommunen ikke kunne kræve for meget udbetalt løntilskud på ca. 40.000 kr. tilbagebetalt.

Der var ikke hjemmel i beskæftigelsesindsatsloven til at kræve tilbagebetaling.

Der var tale om en ansat i fleksjob. Arbejdsgiver havde i en 4 måneders periode fået både løntilskud og refusion efter lov om sygedagpenge.

Nævnet lagde vægt på, at beskæftigelsesindsatsloven indeholder en bemyndigelse for beskæftigelsesministeren til at fastsætte regler om tilbagebetaling af ydelser efter loven, der er udbetalt på urigtigt grundlag, men at de regler, der er fastsat i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats kun gælder for modtagere af løntilskud efter lovens kapitel 12 (ikke fleksjob).

Nævnet vurderede samtidig, at betingelserne for tilbagesøgning på ulovbestemt grundlag (condictio indebiti) ikke var opfyldt. Det var nævnets opfattelse, at kommunen ud fra sagens forløb var nærmest til at bære risikoen for fejludbetalingen.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen skal henvise til N-1-08 om samme problem. Vi har i øvrigt ikke bemærkninger til nævnets afgørelse.

Tendenser

i afgørelser efter lov om retssikkerhed og administration

Kontorchef Marianne Sinding, Ankestyrelsen

De sociale nævn og beskæftigelsesankenævnene indsender som led i praksiskoordineringen afgørelser af principiel eller generel betydning til Ankestyrelsen. I Nyt fra Ankestyrelsen offentliggøres løbende de tendenser, der kan udledes af de indsendte afgørelser.

Ankestyrelsen har i de seneste år modtaget meget få afgørelser om lov om retssikkerhed og administration.

§ 9 c, stk. 2 -Mellemkommunal refusion

Sag nr. 1

B Kommune var opholdskommune for en mand, da han kom til skade og blev totalt lammet. Han blev indlagt på sygehus i A Kommune, som på udskrivningstidspunktet efter aftale overtog handlekommuneforpligtelsen med tilsagn fra B Kommune om refusion.

B Kommune tilbagekaldte senere refusionstilsagnet under henvisning til, at tilsagnet var betinget af, at manden flyttede ind i en bolig, der opfyldte kravene i § 9 c, stk. 2. Han var imidlertid flyttet i en privat ustøttet bolig.

A Kommune oplyste hertil, at boligen opfyldte betingelserne i § 9 c, stk. 2, nr. 5), hvorefter der er ret til refusion, når den tidligere kommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til flytning til boliger, boformer mv., der træder i stedet for og kan sidestilles med boformer mv. under nr. 1-4. Både A Kommune og sygehuset havde været behjælpelige ved søgning efter boligen. Manden havde selv ønsket at flytte til A Kommune.

Det sociale nævn vurderede, at A Kommune ikke havde ret til refusion fra B Kommune. Nævnet tog ikke stilling til, om der forelå en aftale mellem kommunerne om refusion. Afgørelsen blev truffet efter § 9 c, stk. 2, og Ankestyrelsens Principafgørelse R-3-03. Heraf fremgår, at en forudsætning for refusion er, at den tidligere kommune eller anden offentlig myndighed har medvirket ved personens ophold i kommunen.

Begrundelsen for afgørelsen var, at dette ikke var godtgjort. Nævnet lagde vægt på, at manden selv havde ønsket at flytte til A Kommune, og at dette – selv om sygehuset havde været behjælpelig ved søgningen efter bolig – ikke havde været bestemmende for mandens beslutning.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen er enig i, at det afgørende for vurderingen er, om den tidligere opholdskommune eller anden offentlig myndighed har medvirket ved flytningen til A Kommune. Se også R-9-08, hvor samme overvejelser er afgørende. Ankestyrelsen lægger herved til grund, at det var afklaret, at boligen var omfattet af § 9 c, stk. 2. Vi har på de foreliggende oplysninger ikke bemærkninger til afgørelsen. Nævnet har foretaget en konkret vurdering i sagen.

Hvilken myndighed er kompetent klagemyndighed

Sag nr. 2

Beskæftigelsesankenævnet fandt, at det ikke var kompetent til at behandle en klage over en afgørelse om transportgodtgørelse til en person, som havde indgået aftale om et erhvervsgrunduddannelsesforløb med et privat firma. Spørgsmålet om befordringsrabat var overført til SU-styrelsen.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke praksis på området, men umiddelbart synes nævnets afgørelse at være i overensstemmelse med reglerne på området.

Genoptagelse på ulovbestemt grundlag og Principafgørelse 131-09

Chefkonsulent Viveca Bach Andersen, Ankestyrelsen

I sidste nummer af Nyt fra Ankestyrelsen indgik en artikel om [Genoptagelse af arbejdsskadesager](#).

Artiklen blev udarbejdet blandt andet på baggrund af en Højesterets dom af 22. april 2009, [U.2009.1869H](#), der ændrede praksis for, hvornår en arbejdsskadesag skal genoptages indenfor 5 år fra første afgørelse.

I artiklen er muligheden for genoptagelse på ulovbestemt grundlag også nævnt. I [U.2005.641H](#) gav Højesteret arbejdsskademyndighederne medhold i, at de havde ret til at genoptage en sag på ulovbestemt grundlag.

Udtalelser fra Folketingets Ombudsmand om genoptagelse

Folketingets Ombudsmand har i en række sager på arbejdsskadeområdet præciseret, at de ulovbestemte regler for genoptagelse gælder ved siden af eventuelle lovfæstede regler om genoptagelse efter speciallovgivningen.

Indholdet af udtalelserne er:

- Når en borger anmoder en myndighed om at genoptage en sag, skal myndigheden ikke alene vurdere anmodningen i forhold til eventuelle lovbestemte genoptagelsesordninger, men også om sagen eventuelt kan genoptages på ulovbestemt grundlag. Hvis myndigheden undlader dette er der tale om en *ufuldstændig retsanvendelse*
- En klageinstans skal tage stilling til muligheden for genoptagelse på ulovbestemt grundlag af en tidligere afgørelse, selv om parterne ikke udnyttede sin klageadgang i forbindelse med den tidligere afgørelse og selv om der er tale om sager, hvor der er 2 parter, for eksempel arbejdsskadesager
- Kravet om, at myndigheden skal overveje genoptagelse på ulovbestemt grundlag gælder navnlig i de sager, hvor genoptagelse efter de lovbestemte genoptagelsesordninger er afskåret for eksempel på grund af tidsfrister
- Det er ikke nok, at myndigheden overvejer at genoptage på ulovbestemt grundlag. Overvejselsen skal også fremgå af afgørelsen

Hvornår kan der ske genoptagelse på ulovbestemt grundlag

Efter de forvaltningsretlige principper for genoptagelse på ulovbestemt grundlag kan en sag genoptages:

- Hvis der kommer nye oplysninger af så væsentlig betydning, at der er en vis sandsynlighed for at sagen ville have fået et andet resultat, hvis myndigheden havde haft oplysningerne i forbindelse med den oprindelige afgørelse eller
- Hvis der sker en væsentlig ændring med tilbagevirkende kraft af de retlige forhold, som den oprindelige afgørelse blev afgjort efter eller
- Hvis myndigheden i forbindelse med en tidligere afgørelse har begået væsentlige sagsbehandlingsfejl

Principafgørelse 131-09

Ankestyrelsen fik mulighed for at tage stilling til spørgsmålet om genoptagelse på ulovbestemt grundlag i en arbejdsskadesag, hvor der var anmodet om genoptagelse af spørgsmålet om godtgørelse for varigt mén.

Sagsfremstilling

En kvinde gled i februar 2000 under sit arbejde og beskadigede højre hånd og håndled.

Skaden blev anerkendt som en arbejdsskade, og Arbejdsskadestyrelsen fastsatte i december 2000 varigt mén til 5 procent på grund af gener i højre hånd i form af påvirket kraft og funktion.

I juli 2003 afviste Arbejdsskadestyrelsen at genoptage vurderingen af ménet, fordi der ikke var sket en væsentlig ændring i kvindens helbredsmæssige situation.

I februar 2005 afviste Arbejdsskadestyrelsen på ny at genoptage vurderingen af ménet, idet der forelå de samme gener som sidst.

Arbejdsskadestyrelsens afgørelser i 2000, 2003 og 2005 blev ikke påklaget til Ankestyrelsen.

I marts 2005 anmodede kvinden på ny Arbejdsskadestyrelsen om at genoptage spørgsmålet om varigt mén.

I oktober 2007 afviste Arbejdsskadestyrelsen atter at genoptage vurderingen af ménet, fordi der ikke var sket en væsentlig forværring af skaden på kvindens højre hånd siden sidste afgørelse.

Kvinden klagede til Ankestyrelsen over denne afgørelse. Vi skulle således i denne genoptagelsessag behandle spørgsmålet om godtgørelse for varigt mén for første gang.

Afgørelse

Ankestyrelsen fandt, at spørgsmålet om mén ikke kunne genoptages efter arbejdsskadeloven

Vi fandt imidlertid, at sagen kunne genoptages på ulovbestemt grundlag, og vi hjemviste sagen med henblik på, at Arbejdsskadestyrelsen skulle genoptage sagen og træffe en ny afgørelse om varigt mén.

Begrundelse

Ankestyrelsen var enig med Arbejdsskadestyrelsen i, at der ikke var dokumenteret væsentlige ændringer i følgerne efter arbejdsskaden, siden Arbejdsskadestyrelsen traf sin seneste afgørelse om afslag på genoptagelse i 2005. Vi fandt heller ikke, at følgerne af arbejdsskaden var ændrede siden Arbejdsskadestyrelsen traf sin første afgørelse om varigt mén i 2000.

Vi fandt imidlertid, at kvindens sag kunne genoptages på ulovbestemt grundlag, fordi afgørelsen i 2000 var behæftet med en væsentlig sagsbehandlingsfejl.

Fejlen bestod i, at kvinden efter arbejdsskaden havde haft gener efter brud af højre hånd i form af påvirket kraft og funktion, samt gener efter overskåret sene til strækkesiden af tommelfingeren i form af strækkemangel af fingerens yderled. Arbejdsskadestyrelsen havde alene givet erstatning for kvindens gener efter brud af højre hånd i form af påvirket kraft og funktion. Styrelsen havde glemt at inddrage og tage stilling til kvindens gener i form af strækkemangel af tommelfingerens yderled.

Vurdering af høreskader

Specialkonsulent Linda Chas Madsen, Ankestyrelsen

Udsættelse for stærk støj kan forårsage hørenedsættelse, øresusen og lydoverfølsomhed.

Når Ankestyrelsen fastsætter varigt mén som følge af sådan en skade, tager vi hensyn til, hvor svær hørenedsættelsen og øresusen er. Vi lægger ikke vægt på, hvor svær lydoverfølsomheden er.

Det skyldes, at lydoverfølsomhed er en helt subjektiv fornemmelse, som ikke kan måles eller objektiviseres. Lydoverfølsomhed optræder ofte sammen med øresusen, som også er en subjektiv fornemmelse, men symptomerne ved øresusen er mindre diffuse end ved lydoverfølsomhed, og en audiologisk speciallæge kan sandsynliggøre sværhedsgraden af patientens øresusen. Dette er i modsætning til en hørenedsættelse, som speciallægen kan måle ret nøjagtigt ved at bede patienten reagere på toner og gengive ord i forskellige lydsituationer.

Det skyldes også, at Arbejdsskadestyrelsens vejledende méntabel ikke omtaler lydoverfølsomhed. Méntabellen angiver, hvordan méngraden skal fastsættes ved forskellige grader af hørenedsættelse. Méntabellen siger desuden, at stærkt generende og vedvarende øresusen kan berettige til godtgørelse for varigt mén på op til 8 procent, hvis der samtidig er opstået en målbar hørenedsættelse. Da lydoverfølsomhed er tæt forbundet med øresusen, omfatter godtgørelsen for øresusen også lydoverfølsomhed.

Praksis er nu slået fast dels ved Højesterets dom af 13. januar 2009 og dels ved Principafgørelse [194-09](#).

Højesteret afsagde den 13. januar 2009 en dom om varigt mén og tab af erhvervsevne som følge af lydoverfølsomhed.

Dommen har principiel betydning for den retskraft, som Arbejdsskadestyrelsens vejledende méntabel har. Det er første gang, Højesteret har fastslået, at méntabellen som altovervejende hovedregel er det afgørende grundlag for fastsættelsen af méngraden efter arbejdsskadesikringsloven. Det resultat svarer til retsstillingen for fastsættelse af méngraden efter erstatningsansvarsloven.

Højesteret henviste til, at det i forarbejderne til den dagældende arbejdsskadesikringslov var forudsat, at *"...fastlæggelsen af méngraden i almindelighed skal ske på grundlag af den administrativt fastsatte méntabel..."*.

Sagen handlede om en lærer på teknisk skole, som pludselig blev udsat for kraftig støj fra en maskine. Han fik ganske let hørenedsættelse, og han fik desuden kraftig øresusen og lydoverfølsomhed.

Hans hørenedsættelse var ikke så stor, at han var berettiget til godtgørelse for varigt mén på grund af hørenedsættelsen alene. Méngraden blev fastsat til 8 procent på grund af den stærkt generende øresusen. Selvom læreren klagede over store problemer med lydoverfølsomhed, blev méngraden ikke forhøjet.

Højesteret anførte, at Ankestyrelsen med rette havde henført lærerens gener i form af tinnitus og lydoverfølsomhed til méntabellens konkrete afsnit om tinnitus, selvom lydoverfølsomhed ikke eksplicit var nævnt der.

Højesteret tilføjede, at selvom vi i første omgang ikke anerkendte lærerens lydoverfølsomhed, men fastsatte méngraden til 8 procent på grund af lærerens øresusen alene, kunne méngraden ikke fastsættes til mere.

Vi havde vurderet lærerens tab af erhvervsevne til 45 procent, efter at læreren havde fået tilkendt mellemste førtidspension på grund af lydoverfølsomheden. Vores lægekonsulent udtalte under sagen, at hørenedsættelse, øresusen og lydoverfølsomhed normalt ikke medførte tab af erhvervsevne. Ved vores vurdering lagde vi vægt på såvel den konkrete beskrivelse af lærerens erhvervsmæssige situation som lægekonsulentens generelle udtalelse.

Højesteret fandt, at lægekonsulentens forklaring var en generel oplysning om, hvordan en lidelse påvirker den tilskadedkomnes muligheder for at arbejde, og er ikke et udsagn om erhvervsevnetabets størrelse. Udtalelsen havde derimod betydning for vores vurdering af erhvervsevne.

Højesterets dom er optrykt i Ugeskrift for Retsvæsen, [U.2009.952H](#). Den tilsvarende dom på erstatningsansvarsområdet findes i ugeskriftet, [U.1999.1565H](#).

Efter Højesterets dom traf vi afgørelse i Principafgørelse 194-09 om en leder af en børnehave, som mistede hørelsen et øjeblik, da et barn skreg tæt ved hendes højre øre. Hun klagede desuden over øresusen og især lydoverfølsomhed.

Da børnehavelederens hørenedsættelse ikke var varig, kunne den ikke i sig selv berettige til godtgørelse for varigt mén. Da hendes øresusen ikke var beskrevet som kraftigt generende, fastsatte vi méngraden til mindre end 5 procent, selvom hun havde betydelige gener på grund af lydoverfølsomhed.

Arbejdsskadestyrelsen havde vurderet børnehavelederens tab af erhvervsevne til mindre end 15 procent, selvom hun ikke havde genoptaget arbejdet i normalt omfang efter arbejdsskaden. På tidspunktet for afgørelsen havde hun fået førtidspension dels på grund af lydoverfølsomhed og dels på grund af leddegigt i begge hænder.

Vi vurderede, at det ikke var udelukket, at arbejdsskaden kunne have medført et tab af erhvervsevne, selvom méngraden var vurderet til mindre end 5 procent. Vi hjemviste spørgsmålet om tab af erhvervsevne og bad Arbejdsskadestyrelsen om at indhente oplysninger om leddegigtens betydning for erhvervsevnen.

Ankestyrelsens kompetenceprofiler

– afspejler organisationens behov samtidig med at medarbejdernes udviklingsønsker tilgodeses

Fuldmægtig Jens Ryskov Madsen, Ankestyrelsen

Ankestyrelsens virksomhedsgrundlag stiller bestemte krav til medarbejdernes kompetencer

Ankestyrelsen er den øverste administrative klageinstans på social- og beskæftigelsesområdet. Heri ligger blandt andet, at Ankestyrelsen skal træffe afgørelser og fastlægge praksis på landsplan for blandt andet at sikre, at borgerne får en ensartet behandling, uanset hvor de bor i landet. Derfor er det afgørende, at Ankestyrelsens afgørelser og analyser er både korrekte og ensartede, samtidig med at de er forståelige for borgerne.

For at sikre at alle medarbejdere til stadighed er bedst muligt rustet til at løse de opgaver, som udspringer heraf, har Ankestyrelsen udarbejdet et sæt tidssvarende kompetenceprofiler.

Kompetenceprofilerne søger at beskrive hvilke krav, Ankestyrelsen – med det givne virksomhedsgrundlag og den givne opgaveportefølje – kan stille til medarbejdernes kompetencer. Med kompetenceprofilerne har Ankestyrelsen et godt grundlag for løbende at sikre, at medarbejdernes kompetenceudvikling sker strategisk, dvs. med afsæt i virksomhedsgrundlaget og i de behov for kompetenceudvikling dette indebærer. Endvidere giver kompetenceprofilerne de bedst mulige betingelser for at afstemme de gensidige forventninger til medarbejdernes kompetencer mellem Ankestyrelsen og medarbejderne.

Kompetenceprofilerne er udarbejdet i samarbejde med medarbejderne

Udarbejdelsen af de nye strategiske kompetenceprofiler skete via en proces, der blandt andet omfattede grundig research hos en række institutioner – såvel statslige som private – der havde erfaringer med kompetenceprofiler og disses strategiske anvendelse. Endvidere var der – i overensstemmelse med Ankestyrelsens virksomhedskultur – en meget høj grad af medarbejderinddragelse ved formuleringen af selve kompetenceprofilerne. Således var der nedsat en underarbejdsgruppe med deltagelse af repræsentanter fra alle medarbejdergrupper, ligesom alle medarbejdere havde mulighed for at komme med forslag til ændringer til det første udkast til kompetenceprofiler, inden disse endelig blev vedtaget på et Samarbejdsudvalgsmøde i december 2008.

Umiddelbart ville man måske sige, at det må være enkelt at formulere svaret på spørgsmålet: "Hvad skal man kunne som medarbejder i Ankestyrelsen?". Men researcharbejdet og arbejdet

i underarbejdsgruppen viste, at denne tilgang er for unuanceret. Dels fordi der ud over medarbejdere, der har konkret sagsbehandling også er en lang række medarbejdere, der arbejder i tværgående funktioner, såsom Administration, Intern Service og HR mv. Men også fordi medarbejderne qua deres jobfunktion har forskellige uddannelsesmæssige baggrunde, såsom jurister og andre akademiske uddannelser (AC) eller kontoruddannelse (HK/TAT). Der blev derfor – med udgangspunkt i opgaveporteføljen – identificeret et passende antal jobfunktioner, der hver kunne få deres kompetenceprofil.

Der er identificeret 8 jobfunktioner med hver sin kompetenceprofil

Der er identificeret 8 jobfunktioner, der hver har sin egen kompetenceprofil. De 8 jobfunktioner udelukker hinanden gensidigt og er beskrevet sådan, at hver enkelt medarbejder er knyttet til én og kun én jobfunktion. Jobfunktionerne omfatter samtlige ca. 300 medarbejdere i Ankestyrelsen bortset fra de 15 chefer. De 8 jobfunktioner omfatter blandt andet:

- Juridisk specialkonsulent
- Fuldmægtig i juridisk kontor
- Fuldmægtig (AC) i stabsfunktion
- Medarbejder (HK/TAT) i stabsfunktion

Kompetenceprofilen for en fuldmægtig i et juridisk kontor er gengivet nederst i artiklen som eksempel.

Til hver jobfunktion er defineret 3 typer af kompetencer:

1. Fælles kompetencer (dvs. kompetencer som udspringer af Ankestyrelsens værdier. Fælles for alle jobfunktioner)
2. Generelle kompetencer (dvs. kompetencer som enhver medarbejder i den pågældende jobfunktion skal kunne. Specifikke for hver jobfunktion)
3. "Specifikke" kompetencer (dvs. kompetencer som nogle af medarbejderne i den pågældende funktion skal kunne. Afgøres ved drøftelser mellem chef og medarbejder. Specifikke for hver jobfunktion). Medarbejderne har her gode muligheder for at byde ind med udviklingsaktiviteter, som peger på kompetencer, der ligger ud over det minimum, der kræves i den pågældende jobfunktion.

Kompetenceprofilerne bruges strategisk i forbindelse med MUS

Kompetenceprofilerne bruges først og fremmest i de årlige MUS-samtaler, hvor chef og medarbejder i fællesskab får en mulighed for at vurdere status for de enkelte kompetencer samt aftale hvordan kompetencerne eventuelt kan videreudvikles.

For hver medarbejder aftales der ved MUS-samtalen en handlingsplan, der typisk indeholder en aftale om eventuelle kursusaktiviteter, medarbejderen med fordel kan deltage i, eller en aftale om hvilke fremtidige arbejdsopgaver, medarbejderen skal varetage med henblik på at videreudvikle og styrke bestemte kompetencer. Samtlige kursusønsker i handlingsplanerne samles i HR-afdelingen, som på denne baggrund udarbejder et samlet katalog over de kurser, som der har været tilstrækkelig efterspørgsel efter, og som kan udbydes internt. Derudover kan medarbejderne selvfølgelig også søge kurser eksternt. På denne måde får selve kompetenceudviklingen af Ankestyrelsens medarbejdere et strategisk sigte, idet kursusudbudet udspringer af de kursusønsker, der udspringer af medarbejdernes kompetencer ved MUS-samtalerne.

<p>Jobfunktion: Fuldmægtig i juridisk kontor</p> <p>Personalegruppe: AC</p>
Evne til at afspejle Ankestyrelsens værdier
<p>Entusiasme: Evne til at gøre den ekstra indsats, der skal sikre kvalitet i opgaveløsningen</p> <p>Imødekommenhed: Evne til at være åben og imødekommende og med respekt og lydhørhed hjælpe og vejlede borgere og samarbejdspartnere</p>
Tværfaglighed: Evne til at være helhedsorienteret i opgaveløsningen
Kvalitet: Evne til, til stadighed at have øjnene åbne for kvalitetsudvikling
Respekt: Evne til at vise respekt for og anerkendelse af andres kompetencer, evner og livssituationer
<p>Generelle kompetencer (kompetencer som enhver medarbejder i funktionen besidder)</p>
Sikkert kendskab til kontorets faglige områder
Arbejdsproduktivitet svarende til det forventede
Sikker anvendelse af de IT-redskaber, der til daglig anvendes i kontoret
Gode skriftlige formuleringsevner
Gode mundtlige formuleringsevner
Kan fungere som mødeleder på ankemøde
Høj kvalitet i udførelsen af det daglige arbejde
Evne til at kunne skelne væsentligt fra uvæsentligt
Evne til at kunne gå i dybden når det er nødvendigt
Udviklingsorienteret/evne til at tilegne sig nye arbejdsmåder/at samarbejde på
Evne til at planlægge og organisere eget arbejde
Kan dele viden med kolleger og være sparringspartner
Evne til at samarbejde
Kunne give konstruktiv feedback

Specifikke kompetencer (vælges af chefen til brug for individualisering af medarbejderen i funktionen)
Sikker anvendelse af relevante yderligere IT-programmer
Evne til at fungere som tovholder/faglig spydspids på nærmere udvalgt område
Evner som projektleder
Evner som projektsekretær
Evner som udvalgsformand
Evner som udvalgssekretær
Evne til at formidle komplekst materiale
Evne til at undervise
Grundlæggende talforståelse
Evne til at anlægge et helhedssyn
Evne til at analysere
Sprogkyndig

Yderligere informationer kan fås ved at kontakte:

Fuldmægtig Jens Ryskov Madsen

E-mail: jma@ast.dk,

Direkte tlf.: 33 41 13 22

